

Τιμή συνδρομής έτησίως και προπληρωτέας: Διά τό Έσωτερικόν δρ. 8 δια τό Έξωτερικόν φρ. χρ. 10. — Τιμή φύλλου: Διά τό Έσωτερικόν δρ. 0,20 δια τό Έξωτερικόν φρ. χρ. 0,20.

Διά καταχωρήσεις άγγελίων έν τή τελευταία σελίδι κτλ. γίνονται ιδιαίτεροι συμφωνίαι. — Γραφείον: όδός Νομισματοκοπείου άριθ. 7 παρά τήν Διεύθυνσιν τής Άστυνομίας.

1895.

Έν Άθήναις, 11 Ιουνίου.

Άριθ. 24.

Η "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΣΤΙΑ,, ΔΩΡΕΑΝ

Η «Εικονογραφημένη Έστία» επιθυμούσα νά ενισχύση τήν ήδη εύρειαν αύτης κυκλοφορίαν, παρέχεται εις τούς από τούδε έγγραφόμενους νέους συνδρομητάς ΔΩΡΕΑΝ, ήτοι άποδίδει ολόκληρον τό τίμημα τής προπληρωνομένης συνδρομής διά βιβλίων ίσης άξίας, κατ' έκλογήν του συνδρομητού έκ τών κάτωθι αναγραφόμενων ποικιλωτάτων, έκλεκτών και όλως καινούργιων συγγραμμάτων.

Ό έγγραφόμενος άπ' εύθείας δι' έν έτος συνδρομητής του Έσωτερικού και προπληρώνων δρ. 8, εκλέγει βιβλία δραχμών 8, ό δ' επί έξάμηνον έγγραφόμενος, δραχμών 4. Τό αυτό ισχύει διά τούς συνδρομητάς του Έξωτερικού, λογιζομένων τών δραχμών εις φράγκα: δηλαδή ό έτησίαν συνδρομήν πληρώνων φρ. 10 λαμβάνει βιβλία άξίας δρ. 10 και καθεξής.

Ό επιθυμών νά λάβη βιβλία, όν ή άξία ύπερβαίνει κατά τι τό ισότιμον τής συνδρομής, δύναται νά προσθήσθι τό επί πλέον: δηλ. άν εκλέξη βιβλία 12 δραχμών συνδρομητής έτήσιος του Έσωτερικού, στέλλει πλέον τής 10δραχμου συνδρομής του και 2 δραχμάς άκόμη εις συμπλήρωμα.

Η παράδοσις τών βιβλίων γίνεται έν τώ Γραφείω τής «Εικονογραφημένης Έστίας» εύθύς άμα τή λήψει τής συνδρομής. Η διά του ταχυδρομείου δέ άποστολή επιβαρύνει τόν συνδρομητήν, όστις όφείλει νά προσθήσθι εις τήν συνδρομήν του **μίαν δραχμήν** έκ του Έσωτερικού και **έν φράγκον χρουσόυ**ν έκ του έξωτερικού διά τά ταχυδρομικά τών βιβλίων, άν δέν δύναται νά παραλάβη ταύτα παρά του Γραφείου τής «Εικονογραφημένης Έστίας».

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΤΑ ΕΙΔΩΛΑ υπό Ε. Ροΐδου, ήτοι τό πολύκροτον επί του γλωσσικού ζητήματος σύγγραμμα	Δρ. 4.—	ΜΑΚΒΕΘ, τό δράμα του Σαικσπήρου κατά μετάφρασιν Δ. Βικέλα	Δρ. 1.—
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ποικιλωτάται διατριβαί του κ. Δ. Βικέλα	» 4.—	Ο ΜΕΓΑΣ ΓΑΛΕΟΤΟΣ, τό περίφημον ισπανικόν δράμα του Έτσεγαράη κατά μετάφρασιν Δ. Βικέλα	» 1.—
Ο ΦΑΟΥΣΤ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ κατά τήν έμμετρον μετάφρασιν Άλεξ. Ρ. Ραγκαβή έκ σελ. 360	» 6.—	ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ όλων τών Κυριακών του έτους μετά σημειώσεων υπό Θ. Κουντούρα έκ σελ. 210	» 1.50
ΣΚΡΗΗ ή γνωστή γελοιογραφική έφημερίς. Όλόκληρος ή σειρά του Α' έτους	» 6.—	ΤΟ ΒΙΒΑΙΟΝ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ήτοι πρακτική υγιεινή υπό του ιατρού Θ. Φλωρά	» 1.—
ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ή περιάλητος ποιητική συλλογή του Σουρή	» 3.—	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΖΑΤΡΙΚΙΟΥ, ήτοι μέθοδος δι' ής μανθάνει τις τό ωραιότερον και δυσκολώτερον τών παιγνιδίων, μετά πολλών σχεδιαγραμμάτων	» 2.—
ΑΙ ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ μυθιστόρημα συγχρόνου άθηνάικης ύποθέσεως υπό τής Άγγλίδος Κυρίας Λάντς	» 2.50	Η ΜΙΚΡΑ ΚΟΜΗΣΣΑ, τό τρυφερώτατον μυθιστόρημα του Φεγιέ κατά μετάφρασιν Έμμ. Ροΐδου	» 1.—
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ υπό Άνθρ. Καρραβίτσα. Άπαράμιλλοι περιγραφικά ελληνικών ήθών	» 2.50	Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ, τό έξογον μυθιστόρημα του Ούγκώ κατά μετάφρασιν Ι. Καρραούτσα μετά πολλών εικόνων	» 2.—
ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΟΥ ποιήματα Κωστή Παλαμά	» 2.50		
ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ υπό Σ. Παγανέλη έκ σελ. 304.	» 2.50		
ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ Άργύρη Έσφαλιώτη σειρά διηγημάτων και εικόνων του νησιωτικού βίου	» 2.—		
ΒΟΗΘΕΙ ΣΑΥΤΟΝ. Έγκόλπιον πρακτ. ήθικής του Σμιέλς	» 2.—		
ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΑ ήτοι οδηγία προς καλλιέργειαν τών άνθών υπό Η. Φιλάρετον	» 2.—		
ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ. Έκλεκτή συλλογή μετ' εικόνων	» 2.—		

ΣΗΜ. Καί οι παλαιοί συνδρομηταί, οι νυν ανανεούντες άπ' εύθείας τήν συνδρομήν των, δικαιούνται νά ζητήσωσι τό ισότιμον αύτης εις βιβλία — εάν τά χρήματα θβάσωσιν εις τό Γραφείον μας έντός του Μουζίου.

16 'Ιουνίου

Σύννεφα από καιρού εις καιρόν σκεπά-
ζουν εδῶ κ' ἐκεῖ τὸ γαλανὸν στερέωμα
καὶ ἡ βροχὴ ἀρχίζει, πότε σιγανή, πότε
ραγδαία, ἀλλὰ πάντοτε εὐτυχῶς παρο-
δική... Αἱ ὑγραὶ αὐταὶ παρενθέσεις οὔτε
τὴν θερμοκρασίαν ἰσχύουν νὰ μεταβά-
λουν ἐπαισθητῶς, οὔτε τὴν μονοτονίαν
τοῦ συνήθους θερινοῦ ἀθηναϊκοῦ βίου.

— Ποῦ πηγαίνετε συνήθως τὸ βράδυ;
— Ἄν εἶθε κύριε ἢ κυρία τοῦ κόσμου,
ἡξεύρω ἀσφαλῶς τί θά μου ἀπαντήσετε:
Εἰς τὸ «Ἀναψυκτήριον» τοῦ Ζαπλείου.

Τὰ ἡξεύρω, ὅλα τὰ ἡξεύρω. Ἀλλὰ θά μου
ἐπιτρέψετε νὰ σας κάμω καὶ μίαν ἄλλην
ἐρώτησιν, κάπως ἀδιάκριτον: Πέρονσι δια-
τί ἐπροτιμοῦσατε τὸ ζαχαροπλαστεῖον τοῦ
Γιαννάκη καὶ διατί ἀφίνετε ἐρημον καὶ
σκοτεινὴν τὴν πλατείαν τοῦ Ζαπλείου;

Δὲν ἔχετε πρόχειρον ἀπάντησιν καὶ
τοῦτο μὲ κάμνει νάμφιβάλλω πολὺ, περὶ
τῆς εἰλικρινείας τοῦ γοῦσ του σας. Ἄρα
γε νὰ εἶνε ἀληθὲς ὅ,τι μοῦ εἶπε προχθὲς
ἕνας φίλος μου; Θά σας τὸ ἐμπιστευθῶ:
"Ἐνα δειλινό, — μοῦ εἶπεν, — οἱ Προϊκίτες
ἐπιστρέφοντες ἀπὸ περιπάτου, ἐκάθονσαν
εἰς τὸ «Ἀναψυκτήριον» καὶ ἔφαγαν παγω-
τόν. Καὶ ὡ, τοῦ θαύματος! Ἀπὸ τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης τὸ παρμηλιμένον κάφενεῖον
ἐδαπτιόθη «κέντρον ἀριστοκρατικόν» καὶ
ἐκτοτε συγχάζεται τόσον ὑπὸ τοῦ καλοῦ
λεγομένου κόσμου, ὥστε νὰ χρειάζονται
μέσα διὰ νὰ εἶρη κανεῖς ἕνα κάθισμα.

Ἴσως τὸ ἀνέκδοτον νὰ μὴ εἶνε διόλου
ἀκριβές· ἴσως ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν αἱ Α. Β.
Ἵψηλότιτες ἔκαμαν εἰς τὰ παγωτὰ τοῦ
«Ἀναψυκτηρίου» νὰ μὴ συντέιενον εἰς τὸν
σχηματισμὸν τοῦ ἐφετεινοῦ ρεύματος. Ἀλλὰ
μὴπως εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ κέντρα δὲν εὐρί-
σκει κανεὶς παγωτὰ, ἠλεκτρικὸν φῶς καὶ
μουσικὴν; Τότε πῶς νὰ ἐξηγηθῆ ἢ τοιαύτη
προτίμησις τοῦ Ζαπλείου;

Ἀφίνοντες τὸ ζήτημα αὐτὸ ὡς ἄλυτον,
ἄς ἐπισκοπήσωμεν καὶ ἄλλα μέρη. Παν-
τοῦ κόσμος. Ὁ κόσμος τοῦ «Ἀναψυκτη-
ρίου» εἶνε κόσμος μὲ ἀξιώσεις, ἀλλὰ τοῦτο
δὲν σημαίνει ὅτι καὶ τὰ ἄλλα κέντρα μέ-
νουν ἐρημα. Ὁ λαὸς εἶνε πολὺς καὶ κατα-
μερίζεται, χωρὶς νάκολληθῆ συμφοῦς καὶ
προλήψεις, ἀναλόγως τῆς ἀρέξεώς του,
παντοῦ, ἀπὸ τοῦ Φασουλῆ, ὁ ὁποῖος παί-

ζει εἰς τὰ «Πευκάκια» μέχρι τοῦ Γιαννάκη,
ὅπου οἱ ἐκλεκτοὶ ἀπολαμβάνουν τὴν ὠραι-
οτέραν ὁμολογουμένως ὀρχήστραν. Εἰς τοῦ
Ὁμόνοιαν εἰσὶν τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τὴν
'Ομόνοιαν κίονται σχεδὸν καθ' ἑσπέραν
καὶ πυροτεχνήματα· αὐτὰ δὲ μὲ ὅλην τὴν
τὴν νηπιώδη τέχνην, ἀποτελοῦν πάντοτε
παράδοξος μίαν τῶν ἰσχυροτέρων ἐλξεῶν
τοῦ κόσμου. Ἴσως τὸ μόνον διὰ τὸ ὁποῖον
ἐδύνατό τις νὰ παραπονεθῆ εἶνε ἡ πλη-
θώρα τῶν θεοβωδῶν κέντρων καὶ ἡ μονο-
τονία τῶν πρὸς συγκέντρωσιν μέσων.
Πυροτεχνήματα καὶ μουσικὴ. Καὶ ὁ θεὸς
νὰ τα κάμῃ πυροτεχνήματα—καὶ ὁ θεὸς
νὰ τὴν κάμῃ μουσικὴν. Τὸ βασανιστήριον
τῶν πυροτεχνημάτων ἔχει τοῦλάχιστον τὸ
καλὸν ὅτι εἶνε τοπικὸν καὶ ὀλιγόστιγμον·
ἀλλὰ τὸ βασανιστήριον τῆς κακῆς μουσι-
κῆς, πῶς νὰ τὸ ὑποφέρῃ κανεὶς! Πάντοτε
παρόν, σὲ καταδιώκει μέχρις αὐτῆς τῆς
κλίνης τοῦ τυραννισμένου θερινοῦ σου
ἔπνου! Ἐρχονται στιγμαὶ ποῦ ἐρωτῶ πῶς
εἶνε δυνατόν νὰ υπᾶρξῃ ἴχνος μουσικοῦ
αἰσθηματος εἰς τόπον, ὅπου ὅλην τὴν
νύκτα δὲν ἀκούει κανεὶς παρὰ βεβηλοῦ-
μενα ὑπὸ χονδροειδῶν ὀργανοπλακτῶν ἢ
καὶ αἰοιδῶν τὰ ὠραιότερα ἔργα τῆς συγ-
χρόνου τέχνης. Διὰ τοῦτο θεωρῶ τὸν χει-
μῶνα, ὡς τὸν μεγαλειότερον εὐεργέτην τῶν
Ἀθηνῶν, διότι, μεταξύ τῶν ἄλλων, μᾶς
ἀπαλλάσσει καὶ ἀπὸ τὰς ὑπαιθρίους αὐ-
τῆς κακούργους ὀρχήστρας, τὰς μεγάλας
καὶ τὰς μικρὰς.

Καὶ τὰ θέατρα ἄθρονα φέτος. Τὸ Ἴππο-
δρόμιον, πάντοτε συχναζόμενον, ὁ θιάσος
Κοτοπούλη εἰς τὸ «Ἀθναῖον» ὁ θιάσος
Παντοπούλου εἰς τοῦ «Τσόχα», ὁ θιάσος
Ἀρνωτάκη εἰς τὸν «Παράδεισον», καὶ ἔχει
ὁ θεὸς... Ἔργα νέα ἐδόθησαν ἀρετὰ
ἕως τότε καὶ ὑπὸ μελέτην εὐρίσκονται
πολλὰ, ὅχι δὲ ὀλίγοι νέοι ἰθσοποιοὶ παρου-
σιάζονται μὲ τάλαντον ἄξιον πάσης προσο-
χῆς καὶ ἐνθαρρύνσεως. Ἀπὸ τῶν στυλῶν
τούτων θά παρακολουθῶμεν τὴν εὐέλ-
πιδα ταύτην θεατρικὴν κίνησιν. Ἄλλ' εἶνε
ἀνάγκη πρῶτα μιάς ἐξηγήσεως: Ἦ περι-
ωπὴ τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἔστιας» δὲν
θά μας ἐπιτρέψῃ νὰ κάμωμεν ἐκτενῆ λόγον
παρὰ δι' ἐκεῖνα μόνον τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα
ἐξέρχονται τοῦ κύκλου τῆς μετριότητος.
Εἰς τοὺς ἄνευ οἰαδιόπουτος ἀξίας συγγρα-
φεῖς καὶ εἰς τὰ ἐντελῶς ἀδιάφορα ἔργα
αὐτῶν, δὲν θά κάμωμεν τὴν τιμὴν τῆς ἀπὸ
τῶν στυλῶν τούτων ἐπικρίσεως. Καὶ διὰ νὰ
ἐπικριθῆ ἄκόμη ἐν ἔργον πρέπει νάξίζῃ.
Γνωρίζομεν ἔργα θεατρικὰ εἰς τὰ ὁποῖα
συρρέει τὸ κοινὸν καὶ τὰκούει χειροκρο-
τοῦν· τὰ εἰδομεν δὲ ὑπὸ πολλῶν ἐφημερί-
δων ἀνακρουσόμενα τὴν ἐπιούσαν τῆς
παραστάσεως ὡς ἀριστουργήματα. Μᾶς εἶνε
ἐντελῶς ἀδιάφορον! Δὲν τα εὐρομεν ἔργα
φιλολογικὰ καὶ μὲ αὐτὰ δὲν θάπαυσομεν
τὴν φιλολογικὴν κοινὴν τῆς «Εἰκονογρα-
φημένης Ἔστιας». Ἐκεῖνος μὲν, οἱ ὁποῖοι
τὰ χειροκροτοῦν καὶ τὰ ἐκθειάζουν, δὲν θά
μεταπειθῇ βέβαια ἢ ἀνάλασις μας· τοὺς
ἄλλους δὲ τί τους ἐνδιαφέρουν λεπτομέ-
ρειαι περὶ ἔργου ἐστερημένου πάσης ἀξίας
καὶ τίνι δικαίωμάτι θά φηγοῦράρουν εἰς
τὰς στίλας αὐτῆς ὀνόματα ἀνθρώπων—
ἔστω καὶ πρὸς ἐπικρίσιν—οἱ ὁποῖοι κατὰ
τὴν γνώμην μας, οὐδὲν κοινὸν πρὸς τὴν
τέχνην καὶ τὰ γράμματα ἔχουν;

Ἐνομιόσαμεν ἀναγκαῖαν σήμερον τὴν
ἐξηγήσιν αὐτὴν δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ἀνα-
γνωστῶν μας, οἱ ὁποῖοι, ἀκούοντες ἐπαι-
νούμενον τὸ δεῖνα ἢ τὸ τάδε ἔργον, ἠθε-
λον τυχὸν ἀπορροεῖν ἂν ἐβλεπον νὰ μὴ γί-
νεται ἐκτενὲς λόγος περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ
περιοδικόν μας. Τίποτε ἄλλο.
Γρ. Β.

ΜΙΧΑΗΛ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΥΝΑΡΟΤΤΗΣ

Εἰς τὸν πάγκαλον τῆς Τέχνης ναόν,
ὀλίγοι μεταγενέστεροι καθωσιώθησαν μετὰ
μειζονος δόξης καὶ ἱερότητας, ἢ ὁ ἔξοχος
ἀνὴρ ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Μιχαήλ-Ἀγγέ-
λου κατασελαγγίας ἐποχῆν τοσοῦτον ἐκ-
λαμπρον καὶ γόνιμον εἰς καλλιτεχνικὰς δό-
ξας. Ἀριστοτέλης οἰοεὶ τῆς Τέχνης ὁ Μι-
χαήλ-Ἀγγελοσ ἤφατο πάντων τῶν κλά-
δων αὐτῆς, ἐμφορηθεὶς ὑπὸ πασῶν τῶν
ἐμπνεύσεων τῆς, καὶ διὰ πρωτοτυπίας καὶ
τόλμης μοναδικῆς, ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ
καὶ τοῦ δαιμονίου πνεύματος ἀντλήσας δη-
μιουργικὴν δύναμιν, ἐνεργήσας ζωὴν εἰς
τοὺς τοίχους καὶ τὰς εἰκόνας, καὶ ἔχρησε
τὸν πλῆμον εἰς τὸν ψυχρὸν λίθον τὸν ζωο-
γονηθέντα ὑπὸ τῆς σμίλης του. Οἱ σύγχρο-
νοὶ αὐτοῦ, οἱ εἰς τὴν λατρείαν τῆς Τέχνης
ἀφοσιωθέντες, καὶ τὴν ὑπάτην βαθμίδα
αὐτῆς ἀνεβλόντες, ἐγένοντο ἔξοχοι ἐν τῇ
σφαίρᾳ, ἢν ἰδιαιτέρως ἐκαλλιέργησεν ἑκα-
στός. Ἄλλ' ὁ Μιχαήλ-Ἀγγελοσ, μόνος
αὐτός, συνέπλεξεν ἐν τῇ χειρὶ του χρω-
στήρα καὶ σμίλην, καὶ, μαθητῆς τοῦ Φει-
δίου κατὰ τὴν δημιουργίαν τῶν αὐστηρῶν
καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀγαλμάτων του, ἦτο
τοῦ Ζεῦζίδου καὶ τοῦ Ἀπελλοῦ μαθητῆς
ὅτε, ὑπὸ ἐξαισιοῦ οἰστρου οἰστρηλατούμε-
νος, ἐζωγράφει ἐπὶ τοῦ θόλου τῆς Σιξτί-
νης τὰ λαμπρὰ τοῦ δαιμονίου πνεύματος
τοῦ ἀριστουργήματι. Ὀλίγοι θνητοὶ ἐπροι-
κίσθησαν τόσον ἐκλεκτῶς καὶ τόσον θαψί-
λως ὑπὸ τῆς Προνοίας ὅσον ὁ Μιχαήλ-Ἀγ-
γελοσ, ὁ ποιητῆς ἐνταυτῷ καὶ ζωγράφος, ὁ
ἔξοχος γλύπτης, ὁ εὐρύων ἀρχιτέκτων.
Ἄλλὰ καὶ ὀλίγοι βροτοὶ ἔζησαν βίον μεστὸν
ρέμβης μελαγχολικῆς καὶ ἐκουσίας μονώ-
σεως ἐπιμόνου, ὅσον ὁ κλεινὸς οὗτος τῆς
Φλωρεντίας υἱός. Ὁ κόσμος, ἐν ᾧ διέτριβε,
δὲν ἦτο ὁ ὑπερκτὸς καὶ ζῶν κόσμος, ὁ σύγ-
χρονος αὐτοῦ, ὁ πλήρης ἡδονῶν καὶ ἐρώ-
των, διακρίσεων καὶ ἐρίδων, ὁ θύων εἰς τὸν
πλοῦτον, καὶ τυρβαζῶν ἐκεῖ ἔνθα ὀργῶσιν
ἀρεσκόμενα αἱ συνήθειαι φύσεις. Ὁ κόσμος
αὐτοῦ ἦτο ἐκεῖνος ἂν διέπλεσεν ἡ ψυχὴ
του· κόσμος πλήρης σβάρου μεγαλείου,
κόσμος ἀκάθετος, πρωτότυπος, ἀκατα-
νόητος διὰ τοὺς λοιποὺς θνητοὺς, κόσμος
ἰδεώδης, ἀγρίως μεγαλοπρεπῆς, ἐξ ὑπα-
μοιβῆς εἰς αἴγλην καὶ γνῶσιν κυλινδούμε-
νος, εἰς θεοὺς καὶ ἡμιθέους στορσόμενος, ἢ
αἰφνης μεταπίπτων εἰς ἀλαζόνας ἀγγέ-
λους καὶ δαιμόνας στοργεῖρας, ἀξίους τῆς
ἐμπνεύσεως θεοκακλήπτων ποιητῶν. Τὸ
χειλὸς αὐτοῦ σπανάως ἐμειδία. Ἐρχινοτο
δικτελῶν ὑπὸ τὸ διακριτὸν κράτος θεοληψίας,

ἢ ἄλλης προσηλώσεως μυστηριώδους, με-
λετῶν ἀδιαλείπτως, ἀδιαλείπτως ἐπινοῶν
καὶ συνθέτων, αἰρούμενος εἰς ὕψη ἀπρόσιτα
εἰς τοὺς πολλοὺς, καὶ κατερχόμενος ἐκεῖ-
θεν ὅπως, ὡς ὁ Ἰερωθὰ τῆς Διαθήκης,
ἀρπάζει τεμάχιον λίθου καὶ δημιουργήσῃ
ἐξ αὐτοῦ τῆς δικαιοσύνης αὐτὴν τολμηρὰν
σύλληψιν. Τῆς ψυχῆς του τὸ μεγαλεῖον,
τοῦ χαρακτήρος του τὸ σύννεφον καὶ βαρὺ,
τῆς γνώμης αὐτοῦ τὴν αὐστηρότητα, τοῦ
ἤθους του τὸ σεμνοπρεπὲς καὶ υπερέφρανον
ἀπετύπωσεν εἰς τὰ ἔργα, τὰ ἀπὸ τῆς σμί-
λης καὶ τοῦ χρωστήρος του ἐκπορευθέντα.
Οὐδεὶς ἄλλος πλείοτερον αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ
εἰκονίσῃ τὴν μεγαλοπρεπῆ ὄψιν τοῦ Ἰου-
δαίου νομοθέτου κατερχομένου τοῦ Σινᾶ,
καὶ ἐπὶ τῆς βαθυγνώμονος αὐτοῦ ὄψεως
φέροντος ἐπὶ τὸ σέλας τῆς θεῆας ἀκτινοβο-
λίας. Ραγδαῖον μεγαλεῖον, ζωογονούμενον
αἰφνης καὶ κράζον διὰ φωνῆς ἰκανῆς νὰ
ἀναστήσῃ νεκρούς, ἀποπνεύσῃ αἱ εἰκόνας
αὐτοῦ καὶ οἱ λίθοι οὗς ἐψύχασαν οἱ δαιμό-
νιοι δάκτυλοι του. Βλέπει τις τὰ ἔργα
του, καὶ φόβος μυστηριώδης συνέχει τὴν
ψυχὴν του. Εἰς τοὺς τοίχους καὶ εἰς τοὺς
λίθους ἐνέχυσεν αὐτός, διὰ τῆς ἰδιοσυρίας
μεγαλοφυΐας του, τὸ αἰσθημα ὅπερ ἐπλή-
ρωσεν τὴν ψυχὴν του ὑπόταν ἐγλύσεν τὰ πε-
λώρια ἀγάλματα του, ἢ εἰκονίζε τὰς ρο-
θεαῖς γραφὰς τοῦ θόλου τῆς Σιξτίνης
καὶ τῆς Τελευταίας Κρίσεως. Θεότης αὐ-
στηρὰ, ἀμειλίκτης καὶ ἀπληρῆς, θεότης ἐκ-
δικητρία, ἀλύγιστος εἰς παρὰπνον καὶ εἰς
ἐπικλήσιν, ζένη εἰς φιλανθρωπίαν καὶ εἰς
δάκρυα φαίνεται ἐλαύνουσα τὴν δίκαιαν
του. Τὸ δαιμόνιον τῆς ἐμπνεύσεώς του
ἀποστέρει τὴν ἀθρόαν ἡδονάθειαν, τὴν
μαλθακὴν γόησιν χάριν, ὅρ' ἦν ἀπαλύ-
νεται ἡ ψυχὴ, καὶ εἰς οὐνερα ἡδονικὰ κοι-
μίζεται ἡ καρδία. Ἡ ψυχὴ του ποθεῖ σκη-
νάς ἀγρίου μεγαλείου προσπελάζοντος μᾶλ-
λον τὰς πύλας ἐπιτοῦ τῆς δημιουργίας,
ὅτε τὸ πᾶν, ἀνιπλάστον ἐστὶ, ἀπέπνευ
τραχύτητα, καὶ οἱ ἄθροιστοι, ἀγρίων θη-
ρίων δέρματα ἐνδεδυμένοι, ἔζων ἀνυπότα-
κτοι, ἀληθῆ τῆς φύσεως τέκνα, ἀγνοοῦν-
τες τὴν κοινωνίαν, μὴ ὑπακούοντες εἰς νό-
μους, κοιμώμενοι εἰς τὰ σπήλαια καὶ ἀμ-
φισθητοῦντες πρὸς τὰ θηρία τὴν τροφὴν
τῆς ἡμέρας.

Θυελλαὶ βιωτικαὶ, μέριμναι ἀηδέεις, πι-
κρὰι παντοῖαι, τῆς διαβολῆς καὶ τοῦ φθό-
νου τὸ κέντρον, αἱ σφοδραὶ μνησικακίαι καὶ
ζηλοτυπικαὶ συνετάραξιν περιδοκίως τὴν
ψυχὴν τοῦ Μιχαήλ-Ἀγγέλου. Ἡ ὑπεροχὴ
αὐτοῦ προκύλλει φθόνου καὶ πάθους αἰ-
σθημάτων, ἀλλὰ τὸ εὐρὸ καὶ ἀγέροχον μέ-
τωπόν του, τὸ εὐθιμῆμον νὰ στρέφεται
πρὸς τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ, οὐδέποτε εἶχε
κλίνει οὐδ' ἐνώπιον κραταιοτάτων Πι-
σῶν. Οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσι τὸν
Μιχαήλ-Ἀγγελοσ ἰθεῶρων αὐτὸν ἰδιότρο-
πον! Ἄλλ' οἱ ζηλοτύποι γνώσασθαι τῆς
ὑπεροχῆς τοῦ ἀνδρὸς ἔβαλον ὑποπυλὰ φαρ-
μακερὰ βέλη κατὰ τοῦ στήθους του. Ὁ
ἀετός τῶν νεφῶν ἀντιπαρήχρητο ὁμοῦ πρὸ

τῶν κοράκιων τῶν γθαμλά, ὅπως καὶ τὰ
πάθη αὐτῶν, ἰθύνοντων τὴν πτησίαν των.
Ἐν μέσῳ κοινωνίας, ἢς περρωτισμένη μερὶς
ἀφιέρου θαυμασμῶν εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν
του, ἔζησε ξένος, ἐντελῶς ξένος ὁ Μιχαήλ-
Ἀγγελοσ, ἀγνωστος ὀδοιπόρος ἀναστέλ-
λων πρὸς στιγμὴν τὸ βῆμα αὐτοῦ εἰς τὸν
σταθμὸν τούτου τοῦ περρωμένου καὶ πι-
κροῦ ὁρόμου ὅστις λέγεται: Κόσμος. Ἡ
λιτότης οἰκρινε τὸν βίον του, ἢ σεμνότης
ἠγάζεν αὐτόν, καὶ τὴν σωτηρὴν ἦτις ἀλύ-
τως ἐπεκαθήθη ἐπὶ τῶν χειλέων του διέ-
κοπτε μόνον ψυθουρισμὸς θαυμασμοῦ πρὸς τὰ
ἔργα καὶ Πλάστου ἐνώπιον τοῦ Ὁποῖου
προσέπιπε ἐν τῇ σιγῇ καὶ τῇ μονώσει
τοῦ βίου του. Ἠγάπα παραφόρος, καὶ τῆς
ἀγάπης αὐτοῦ τὸ γνώρισμα ἦτο ἡ σεμνο-
πρέπεια. Ἠγάπα τὸν Θεόν. Καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς θεότητα ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐγονυπέ-
ται εἶχε τὴν Τέχνην! Αἰσθηματὰ ἄλλα,
ἐκτός τῆς διπλῆς ταύτης λατρείας, αἰσθη-
ματα ἐγκόσμια, κοχλάζοντα καὶ ἐπικρα-
τοῦντα εἰς τὰ στήθη τῶν συνήθων θνη-
τῶν, οὐδέποτε ἠλώσαν τὴν διαυγῆ καὶ
μεγάλην ψυχὴν του. Του Θεοῦ καὶ τὴν
Τέχνην. Διπλοῦν θυσιαστήριον ἱερόν, παρ'
ὃ προσέπιπεν ὁ Μιχαήλ-Ἀγγελοσ ἐκ-
πορῶν τὰς ἀλγηδῶνας τῆς χαιμαζόμενης ψυ-
χῆς του, καὶ ἀντλῶν τὸ θάρρος τῆς ἐγ-
καρτερήσεως κατὰ τῶν μικρῶν περισπα-
σμάτων τῆς ζωῆς, καὶ τῆς σκασιότητος τῶν
γυδακίων. Ἀγνὸν οὕτω, ἀπὸ πάσης σκέδως
ἄλλοτριας πρὸς τοὺς οἰκείους αὐτῷ ὑψηλό-
φρονος στοχασμοῦ, διήλθε τὸ ἔαρ τοῦ βίου
τοῦ Μιχαήλ-Ἀγγέλου.

Αἱ πρώται μόνες εἶχον ἀρκίως ἐπισηκνῆ
εἰς τὴν πυκνὴν καὶ οὐλην τοῦ Μιχαήλ-
Ἀγγέλου κόμην. Ἦγε τὸ 50^{ον} τῆς ἡλικίας
του ἔτος. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ οὐδέποτε
εἶχον ἐκατενίσει εἰς γήινον σφαρτὸν καλ-
λός. Ἐνορῶν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς δια-
νοίας πρὸς τὴν ἀσύλληπτον καλλονὴν τοῦ
ἰδανικοῦ, ἐνετράφα εἰς ἐγνευεῖς πνευματι-
κὰς ἀπολαύσεις καὶ μελετητικὰς θεωρίας
ἐφαμιλλοῦς τῆς ἐκπληκτικῆς ἀγρότητος
τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς του. Ὑπὸ
τοιούτης συνθήκας βίων, ξένος τοῦ κόσμου
καὶ τῶν ἡδονῶν του, βίων τὰ ὅσα εἰς
τὴν φήμην, ἀνοίγων τὸ βλακάντιον εἰς τοὺς
πτωχεύς, ἐπὶ τῶν ἀλγεινῶν πληγῶν τῶν
τραυματιῶν τῆς δυστυχίας ἐσχέων διὰ τοῦ
στόματός του παρήγορον βάλσαμον, ἀδιά-
φορος πρὸς πᾶν, πρὸς πᾶν ὅ,τι δὲν ἦτο
Τέχνη καὶ Ἐμπνευσις, εἶδεν αἰφνης ἡμέ-
ραν τινὰ γυναῖκα θνητὴν μεγαλοπρεπῶς
ἐλαύνουσαν πρὸ αὐτοῦ. Παράδοξον! Ὁ
Μιχαήλ-Ἀγγελοσ, ὁ διὰ τὴν φύσιν καὶ
τὸ στερέωμα, ὁ διὰ τὰς εἰκόνας του μόνον
καὶ τὰ ἀγάλματα ἔχων ὀφθαλμούς, τὴν
περρητήρησε προσεκτικῶς. Καὶ ἐν τῇ προ-
σσχῇ του ὁμοῦ ταύτη ὑπῆρξεν ἀριστοκρά-
της καὶ ἐξαιρετικῶς προνομιοῦχος ὁ ἔξοχος
καλλιτέχνης. Ἡ γυνὴ ἦν βλαστός τῶν
Κολώνων καὶ χήρα διακεκριμένου πολέμι-
στοῦ θανόντος ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ καθή-
κοντος καὶ τῆς τιμῆς. Ὁ χάλυψ τῆς σε-

μνοπρεπῶς γυναικείας καλλονῆς ἐκρουσεν
αἰφνης τὸν πυρόλιθον τῆς καρδίας τοῦ Μι-
χαήλ-Ἀγγέλου, καὶ φωτεινὸς ἐξέλαμψεν
ἐκεῖθεν ἀγνοῦ ἔρωτος ὁ σπινθήρ. Ἡ ἔξοχος
γυνὴ καὶ τῆς προσσχῆς τοῦ Μιχαήλ-Ἀγ-
γέλου καὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ ἦτο ἀξία.
Τοῦ σώματός τῆς ἡ καλλονὴ ἦτο θαῦμα,
ἀλλὰ θαῦμα πλείοτερον ἦτο τῆς ψυχῆς
αὐτῆς καὶ τῆς διανοίας τὸ κάλλος. Εἰς
τοὺς πόδας αὐτῆς εἶδε προσπίπτοντας πο-
λεμιστὰς περιφανεῖς καὶ Δούκας, ὧν αἱ
εὐλαθεῖς καὶ φλογεροὶ στεναγμοὶ ἐξέπνεον
ματωδῶς ἐγγὺς τοῦ γρανίτου τοῦ ἐγειρο-
μένου παρὰ τὸν τάφον τοῦ συζύγου τῆς,
καὶ ὅπου αὐτῆ, πιστῇ εἰς τοὺς νεκρούς,
ἀμερίστως εἶχεν ἀφιερῶσει τὴν στοργὴν
αὐτῆς καὶ τὴν καρδίαν, θυσιαζούσα τοὺς
ζῶντας χάριν τοῦ νεκροῦ. Καὶ ἄπνου, εἰς
ὅσα ἀνείσθητα λυθέντα, ἠγάπα ἡ Βι-
κτωρία Κολώννα τὸν ἄνδρα μεθ' οὗ συνέ-
πλεξεν ἐν τῇ ζωῇ τὸ νῆμα τοῦ βίου τῆς,
καὶ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ ἀναιδέτως εἶχεν
ἀφιερῶσει τοὺς στοχασμοὺς τῆς, καὶ τῶν
ὀφθαλμῶν τῆς τὰ δάκρυα. Ἦκεσε στιγμὴ
μία, περρωμένη ἴσως, ὅπως ἐπιτελεσθῇ
πλήρῃ αἰσθηματῶς ἐπανάστασιν εἰς τοῦ
Μιχαήλ-Ἀγγέλου τὴν καρδίαν. Τὴν ἐπι-
κορπῆσιν, τὴν λατρείαν τῆς Τέχνης μερι-
ζεταὶ ἦδη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ὁ ἔρωτος. Ἐρω-
εὐγενής, ἰδεώδης, εἰς τὰ ἀπώτατα ὅρια τοῦ
ἰδανικοῦ ἐλαύνων, ἔρωτος πλείοτερον διαυγῆς
ὕδατος ἀπὸ ὑψηλῆς ἀπροσπελάστου πηγῆς
κατακρίνοντος, ἔρωτος οὐδὲν ἔχων τὸ γήινον
ἐκτός τοῦ ὀνόματος. Στενάζει ὁ Μιχαήλ-
Ἀγγελοσ εἰς τὴν μνήμην τῆς ὑπερπρᾶνου
γυναικῆς, στενακίζει αὐτῆ εἰς τὴν μνήμην
τοῦ συζύγου τῆς, καὶ, ἀποστέρουσα τὴν
θέαν τῶν ζώντων, ἐναγκαλιζέται φιλο-
στόργως τῶν νεκρῶν τὴν ἱερὰν μνήμην.
Ὅταν ἔνθους ἀπὸ τῆς θεῆς αὐτῆς καὶ τῆς
ἀναμνήσεως ἐπικαλεῖται τὴν Μοῦσαν τοῦ
Μιχαήλ-Ἀγγέλου, τὴν Μοῦσαν τῆς
Πευσεῶς εἰς ἣν οἶδε τὴν ἐκφρασαν αὐτὴ
τὴν μορφήν τῆς Βικτωρίας Κολώννα, καὶ
ὑπὸ τὴν διαφανῆ αὐτῆς ἐμπνευσιν χαράσ-
σει γλυκεῖας στορσὰς πρὸς τιμὴν τῆς, ἐν
τῇ μονώσει τοῦ κρησφυγέτου αὐτῆς καὶ τῇ
αὐστηρότητι τῆς σεμνῆς ζωῆς τῆς ἡ Βικτω-
ρία Κολώννα, ποιητρία καὶ αὐτῆ, ἐπικαλεῖ-
ται τὴν Μοῦσαν τῆς, Μοῦσαν ἀλαγνήν,
καὶ ὑπὸ τὴν πένθημον αὐτῆς ἐμπνευσιν χα-
ράσσει περιπαθεῖς καὶ πλήρης ἀκηλιδῶτου
πάθους καὶ τρυφερότητος στορσὰς πρὸς
ἐκεῖνον ὅστις δὲν ὑπάρχει πλέον, πρὸς τὸν
ἄνδρα ὅστις πρὸ τοῦ βωμοῦ ἐκράτησεν
ἔργου αὐτῆς τοῦ γαμου τὰς λαμπάδας, καὶ
ὄμωσεν ὄρκους ἀλύττους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
Μάτην ἠγοῦσιν εἰς τὰ ὅσα τῆς Βικτωρίας
τοῦ Μιχαήλ-Ἀγγέλου αἱ δειλαὶ φράσεις.
Τὰς ἀκούει ἡ γυνή, δὲν τὰς ἀποδέχεται
ὁμοῦ, οὐδὲ στέργει νὰ τὰς μαντεύσῃ. Ἀντὶ
τῆς λατρείας τοῦ ἐξόχου ἀνδρὸς προτιμᾷ τὴ
περιφανῆς δέσπονα τὴν ἱερὰν γαλήνην τοῦ
Μεναστηρίου, ἔνθα ἀπερίσπαστος ὁ νοῦς τῆς
θὰ δύνηται, μετ' εὐλαθεῖας ἀφοσιώσεως νὰ
στρέφεται πρὸς τὸν Θεὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ ἐν

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ

Τὰ Δαρδανέλλια

τῆ γῆ πρὸς ἓνα ἄνδρα νεκρὸν ὑπὸ τὸ χῶμα. Ἐν τῇ γῆ, ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲν ἠγάπα, οὐδὲν ἤθελε νὰ προσέξῃ ἡ Βικτωρία. Οὕτω ὁ μόνος, ὁ φλογερός, ὁ βαθύς, ὁ κρυσταλλώδης καὶ πάναγνος ἔρωσ τοῦ Μιχαήλ-Ἀγγέλου πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτῆς, τὴν ὑπερήφανον καὶ εὐγενῆ, ὑπῆρξε κατὰ τοῦτο ἀτυχῆς καθόσον δὲν ἔτυχε τῆς εὐτυχῆς ἐκείνης καὶ εὐλόγου ἀνταποδόσεως. Καὶ ἐν τῇ σιωπῇ ὁμοῦ τοῦ Μοναστηρίου ἐβλεπεν αὐτὴν ἐνίοτε ὁ Μιχαήλ-Ἀγγελος καὶ ἡ ψυχὴ του, ἡ οὐδέποτε ἔκτοτε ἀποσπασθεῖσα ἀπὸ τῆς μορφῆς τῆς, συνεκκατὰ ραγδαίωτον, καὶ φλογερώτερη ἡ ἀγνή Μοῦσα προσήρχετο ὀδηγοῦσα τὴν διάνοιαν καὶ τὴν χεῖρά του εἰς σεμνὴν ποίησιν, εἰς τὴν μνήμην τῆς ἀφιερωμένην. Οὕτε εἰς τὴν σμίλιν, οὕτε εἰς τὸν χρωστήρα τοῦ Μιχαήλ-Ἀγγέλου ἔστερξε ποτὲ ἡ Βικτωρία Κολώννα νὰ παράσχῃ εὐτυχῆ ἑνασχόλησιν. Ὁ μέγας καλλιτέχνης ἐπόθει νὰ ἐγείρῃ τὸ ἀγαλμὰ τῆς, νὰ γράψῃ τὴν εἰκόνα τῆς περιώζων διὰ τοὺς μεταγενεστέρους τὴν σεμνοπρεπῆ καλλονὴν τῆς, καὶ οἶονεὶ δικαιολογούμενος διατὶ τὸσον παραφώρας ἠγάπησεν αὐτήν. Ἄλλ' ἡ Βικτωρία ἤρνετο. Καὶ διὰ τὰς ἐκλεκτάς φύσεις ἡ ἀρνησις ὑπάρξεν εὐγενῶν, ὅσον καὶ ἂν τραυματικῆ τὴν ψυχὴν, εἶναι θέλησις καὶ ἐντολὴ, εἰς τὴν ὑπακούει τις, καίτοι ὑπακούων στεναίξει, ἀλγῶν ἐν τῷ κρυπτῷ.

Ὅταν ἤκουσε τὴν εἶδησιν τοῦ θανάτου τῆς, ὁ Μιχαήλ-Ἀγγελος, διανοίας καὶ καρδίας κολοσσός, ἐλιποθύμησε. Δάκρυα κατὰ τῆς στήθους του ὀρθαλμοῦ του, ἀπὸ τοῦ στήθους του ὄρμησαν λυγμοί, καὶ ἡ ψυχὴ του ἀναλαβούσα τὸν γνῶριμον αὐτῆ ὁρμῶν

παρηκολούθησεν εἰς τοὺς οὐρανούς τὴν ψυχὴν τῆς γυναικός, ἦν τὸσον θερμῶς, τὸσον σταθερῶς, καὶ τὸσον ἀγνῶς εἶχεν ἀγαπήσει. Πενθίμως ἐπερώθη ἡ Μοῦσα του. Καὶ ἐνῶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐφύτευεν ὀδύνης ἄνθη ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐπότιζον ἀμέσως μὲ τὰ δάκρυά των τὰ σεμνὰ ταῦτα τῆς πενθίμου Παιήσεως ἄνθη! Συνέχων τοὺς ὀλολυγμούς του, πιέζων τὸ τραῦμα τῆς εὐγενούς καρδίας του, ἀπῆλθε παρὰ τὸ φέρετρον τῆς Βικτωρίας Κολώννα ὅπως τὸ ὕστατον ἴδῃ τὸ πρόσωπόν τῆς, πρὶν ἢ παραδοθῆ εἰς τοῦ τάφου τὸ ἀχόρταστον καὶ μελανὸν στόμα. Εἰσήλθε· τὴν εἶδε νεκράν, καὶ ἡ ὠχρότης τοῦ εὐγενούς προσώπου του ἐγένετο πελοιδῆ.

Ἐκυψε καὶ εὐσεβάτως ἠσπάσθη τὴν ψυχρὰν χεῖρα τῆς. . . Ἦτο τὸ μόνον, τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστατον φιλῆμα ὅπερ τὰ σεμνὰ καὶ παρθενικὰ χεῖλῃ του ἐδίδον ἐν τῇ ζωῇ.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΙΑΓΝΑΔΑΤΤΑ

Ποίημα Ἰνδικό-Μετὰφρ. Α. Ν. Κεφαλληνοῦ.

Προοίμιον τοῦ Μεταφραστοῦ.

Ἐπέρασε πλέον ὁ καιρὸς, πού εἰς τὴν τέχνην καὶ εἰς τὴν ποίησιν μόνον τὸ ὄρατο καὶ τὸ τέλει ἐξέταζαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐσυνήθιζαν νὰ κρίνουν καὶ τὰ ἔργα τῆς τέχνης καὶ τὰ γεννήματα τῆς φαντασίας μὲ τὰ παραδείγματα τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος καταφρονῶντας καὶ ὀνομάζοντας βάρβαρα, ὅσα δὲν ἦταν σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες αὐτῆς. Ὡστε πολλὰ ἔξοχα ἔργα νεώτερα εἶχον μείνῃ γιὰ πολὺν καιρὸ ἀγνωστὰ καὶ καταφρονεμένα, γιὰτὶ οἱ σοφοὶ κριτικοὶ εὕρισκαν πῶς δὲν ἦταν

σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τῆς τέχνης, ὅπως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τοὺς εἶχαν πλάσῃ μελετώντας τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων. Καὶ τὲς νεώτερες γλώσσες γενικῶς ἐκαταφρονούσαν καὶ ἐστοχάζονταν πῶς εἶναι καὶ αὐτὲς ὀλιγώτερο εὐγενεῖς ἀπὸ τὲς ἀρχαῖες. Ἄλλὰ τέλος τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα ἐδυνήθηκε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς φραγμούς, πού τοῦ ἐμπόδιζαν τὸ δρόμον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ διψασμένο νὰ γνωρίσῃ ἐντελῶς τὸν ἐκπύτῳ ἀρχαῖον νὰ ἐξετάξῃ μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ σέβας ὅλα ἀνεξαίρετως τὰ

προϊόντα τῆς ἐνεργητικότητός του, ὅσα ὁ καιρὸς δὲν τοῦ ἐφθόνησε. Εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασία του μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον ἐξετάζει μίαν ἀπὸ τὲς λαμπρότερες εἰκόνας τοῦ Ραφαήλ καὶ ἓνα ἄμορφο σχεδιάσμα τῶν χριστιανῶν τῶν πρώτων αἰώνων, πού τύχῃ νὰ ἀνακαλύψῃ εἰς τὲς κατακόμβες τῆς Ρώμης, μία ραφιδία τοῦ Ὀμήρου καὶ ἓνα τραγοῦδι καμμιᾶς ρυλῆς ἀγγρίων, πού νὰ ψάλλῃ τὲς δόξας τοῦ ἀρχηγού τῆς· γιὰτὶ εἰς κάθε προῖον του ἀναγνωρίζῃ μίαν ἰδιαίτην κατάστασιν τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀπαράλληλα ὅπως ἓνας ἄνθρωπος κάπως ἡλικιωμένος ἤθελε ἀκούσῃ μὲ μεγάλη περιέργεια καὶ πόθο, ἂν ἐτύχαινε νὰ τοῦ διηγηθῇ κανεὶς τί ἐσυνήθιζε νὰ κάμῃ εἰς τὰ μικρὰ τῶν χρόνων. Αὐτὴ ἡ σημερινὴ τάξις τοῦ πνεύματος, πού ὀνομάζεται ἱστορικὴ, εἶναι τὸ κυριώτερον γνῶρισμα τοῦ αἰῶνός μας, καὶ εἰς αὐτὴν χρωστούμε τὴ μεγάλη πρόδοσ, πού ἔκαμαν εἰς ὀλίγη διάστημα καιροῦ διάφορες ἐπιστήμη. Δὲν θέλει λοιπὸν φανῆ παραξένο, ἐλπίζομε, εἰς τοὺς ἀναγνώστες μας, καὶ δὲν θὰ μᾶς ὀνομάσουν γι' αὐτὸ βάρβάρους ἂν, λησμονῶντας γιὰ λίγο τοῦλάχιστο τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν ἀρχαία σεβαστὴ γραμματικὴν, πού κατήντησε νὰ εἶναι ὁ μόνος σκοπὸς τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ σχολεῖά μας, προσπαθῶμε μὲ τὴν καταφρονεμένη ζωντανὴ γλυκεῖά μας γλώσσα νὰ τοὺς κάμωμε νὰ γνωρίσουν κάπως τὸν κόσμον τῆς Ἰνδίας. Ὁ κόσμος αὐτός, ἂν καὶ ἔχει τόση διαφορὰ ἀπὸ τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα εἶναι ὁμοίως μὲ αὐτὴν τόσο στενὰ δεμεινός, πού, ὅταν ἐγνωρίσθῃ καὶ ἐμελετηθῇ εἰς τὴν Εὐρώπῃ, ἔκαμε νὰ προοδεύσῃ ἡ φιλολογία μὲ βήματα γίγαντος καὶ νὰ γεννηθῶν δύο ὅλως δόξαι νεοὶ κλάδοι τῆς ἐπιστήμης· ἡ συγκριτικὴ γραμματικὴ καὶ μυθολογία.

Προσφέρομε λοιπὸν σήμερον μεταφρασμένο ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἐπεισόδια τοῦ ἐπικοῦ ποιήματος Ραμάνια, ὅπου περιγράφονται παθητικώτατα τὰ πλέον τραφερὰ αἰσθηματικὰ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ἐπικά ποιήματα τῆς Ἰνδίας εἶναι δύο κυρίως τὸ Μαχαβάρατα καὶ τὸ Ραμάνια, ὅμως σιμὰ εἰς αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ πληθεὺς ἄλλα ἰδίως τὰ δεκαοχτὼ Πουράνα, πού περιέχουν ἠθαστα ἄρχαίων λόγων (sagen) ἀλλὰ ἄλλα ἔργα τέχνης δὲν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ Γε. Ξ. Μιχαήλ-Ἀγγέλου Βουναρόττης, ὑπὸ Σπυρίδωνος Παγανέλη.
- Ὁ θάνατος τοῦ Ἰαγναδάτα, ποίημα Ἰνδικό, μετὰφρασίς Α. Ν. Κεφαλληνοῦ.
- Στὴν Ἐρημιά, ποίημα ὑπὸ Πέτρου Βασιλινοῦ.
- Μικρὰ Διαφορὰ, ὑπὸ Ρ'. Χρονικά.
- Ἡ Ἀλληγογραφία μας.
- Τὰ Δαρδανέλλια (εἰκῶν).

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν»: Πρὸς τὸν κύριον Γ. Ρ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, διευθυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» Ἀθήνας.

ἔχουν πολὺ μεγάλην ἀξία καὶ ἠμποροῦσε νὰ τὰ παρομοιάσῃ κανεὶς μὲ τὰ Κυκλικὰ λεγόμενα ἐπὶ τῶν ἀρχαίων. Οὕτε εἰς τὰ δύο πρῶτα βρίσκομε τὴν τελειότητα τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν καὶ τὴν ἀγαπητὴν συμμετρίαν πού χαρακτηρίζει ὅλα τὰ ἔργα τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Εἰς τὴν Ἰνδία τὸ μέτρο δὲν ὑπάρχει, ὅλα εἶναι γιγάντια, ὅπως ἀπέραντοι εἶναι οἱ κάμποι τῆς καὶ τὰ βουνὰ τῆς θεόρατα. ἠμποροῦν νὰ ὀνομαστοῦν καλῆτερα ποιητικὰ ἐγκυκλοπαιδείας παρὰ ποιήματα ἐπικά· εἶναι ἔργα πολλῶν ἐπῶν καὶ ποιητῶν διαφόρων. Οἱ ἀρχαῖοι λόγοι καὶ τὰ ἐπεισόδια εἶναι ἀμέτρητα καὶ συχνὰ δὲν συμφωνοῦν μεταξὺ τους. Μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐπεισόδια δὲν εἶναι ἄλλα παρὰ φιλοσοφικὰς διατριβὰς, ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα πολλὰ ὅπου πνέει μία κῆρα ἀληθινὰ ποιητικὴ. Οἱ Ἰνδοὶ θέτουν εἰς μίαν πολὺ μακροὴν ἀρχαιότητα ὅλα τὰ προῖοντα τῆς πλούσιας φιλολογίας τους, ἀλλὰ τὰ δύο ἐπικά ποιήματα ὅπως σήμερον σώζονται δὲν περνοῦν τοὺς πρώτους αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ, μόνον πού οἱ λόγοι πού περιέχονται εἰς αὐτὰ, εἶναι χωρὶς ἀμειβιολία ἀρνητικοί. Τὸ Ραμάνια (Rama-ayana) δρόμος τοῦ Ράμα, δηλαδὴ συμβάντα τοῦ Ράμα εἶναι σχετικῶς τὸ καλῆτερον, καὶ ἡ γλώσσα φαίνεται φθασμένη εἰς αὐτὸ εἰς μίαν κῆρα τελειότητα, πού προϋποθέτει μακρόχρονη καλλιέργεια. Τὸ μέτρο εἶναι τὸ κοινὸ μέτρο τῶν Ἰνδῶν σλόκας· δύο στίχοι δηλαδὴ ἀπὸ δεκάξι συλλαβὰς ὁ καθένας μὲ μίαν δυνατὴν τομὴ εἰς τὴν ὀγδόη, πού περιελίσσονται σχεδὸν πάντοτε ἓνα ὀλόκληρον νόημα. Βάσις εἶναι ὁ ἴαμβος, ἀλλὰ ὁ στίχος εἶναι πολὺ ἐλευθερὸς καὶ ἔς τὲς δεκάξι συλλαβὰς μόνον τέσσαρες μένον ὑποχρεωτικὰ ὀρισμένους. Τὸ Μαχαβάρατα μετράει ἑκατὸ χιλιάδας δίστιχα καὶ τὸ Ραμάνια εἰκοσιτέσσαρες. Τὸ Ραμάνια εἶναι διαιρημένο εἰς ἑξὶ βιβλία μ' ἓνα ἑξάμορον, πού ἐπρόσθεσαν ἀργότερα γιὰ νὰ δώσουν εἰς τὸ ποίημα μίαν ἔνοια θρησκευτικὴν, καὶ καθὲς βιβλίον διακεῖται εἰς κεφάλαια. Τὸ ἐπεισόδιον πού προσφέρομε μεταφρασμένο πε-

ριλαμβάνει τὰ κεφάλαια ΞΕ' καὶ ΞΣ' τοῦ δευτέρου βιβλίου, καὶ γιὰ νὰ ἐννοηθῇ καλῆτερα ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες μας θὰ ἐκθέσωμε μὲ συντομία ἐκεῖνο πού ὁ ποιητὴς διηγῆται εἰς τὰ προηγούμενα.

Εἰς τὴν Αἰθία, πλούσια χώρα καὶ εὐτυχημένη, πού τὰ λιβάδια τῆς ἐποτίζονταν ἀπὸ τὸ καθαρὸ ρεῦμα τῆς Σαρκίους, ἐβασίλευε ὁ δίκαιος βασιλεὺς Δασάραθας ἀπὸ τὴν ἐξῆκουστη γενεὰ τοῦ Ἰξδακού καὶ τοῦ Ραγού. Τὸν ἀγαποῦσαν ὅλοι οἱ λαοὶ τοῦ πού ἐξούσαν εὐτυχημένοι καὶ μὲ εἰρήνην εἰς τὸ μεγάλο βασιλείῳ του, καὶ εἶχε σιμὰ τὸν καλὸν καὶ ἀξιότιμον συμβούλου πού τὸν ὠδηγοῦσαν πάντοτε εἰς τὸ καλὸ. Εὐτυχημένη περνοῦσε ἡ ζωὴ του μὲς τὸ λαμπρὸν παλάτι μὲ τὲς τρεῖς σεμνῆς γυναῖκές του, τὴν Καουσάλια πού ἦταν ἡ πρώτη καὶ ἡ βασιλισσα, τὴν Σουμιτρά καὶ τὴν Καϊκίη τὴν στερνότερη γιομάτη χάρις καὶ ὀμορφιά πού ὁ βασιλεὺς ἀγαποῦσε μὲ θερμὴν ἀγάπην. Ἀλλὰ μίαν μεγάλην θλίψιν τὸν ἐβασάνιζε· καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν ἄτεκνες, καὶ μὲ αὐτὸν ἐκιδύονε νὰ δευσιπῆ ἡ δοξασιμένη γενεὰ του. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ προσφέρῃ μίαν λαμπρὴν θυσίαν καὶ νὰ παρακαλέσῃ τοὺς θεοὺς νὰ τοῦ χαρίσων τέκνα· καὶ μὲ μεγάλη πομπή, μοιράζοντας πλοῦσια δῶρα μὲ τὲς βραχυμάνους καὶ εἰς τὸ λαὸ του, ἐπρόσφερε τὴν λαμπρότερη ἀπὸ τὲς θυσίας, τὴν ἵπποθυσίαν. Ἐθυσίαι εἰς τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ ἓνα ὀμορφο καὶ εὐγενικὸ ἄτι, καὶ ὁ Βισνοῦς, ὁ θεὸς, ἐδέχθη τὴν θυσίαν καὶ ἐσαρκίωθη ὁ ἴδιος εἰς τὲς γαστέρες τῶν τριῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως, πού εἰς τὸν διωρισμένον καιρὸ ἐγέννησαν καὶ οἱ τρεῖς τέσσαρα τέκνα, καθένα τους μέρους τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ. Ἡ Καουσάλια ἐγέννησε τὸ Ράμα, τὸν ἥρωα τοῦ ποιήματος, πού παρασταίνει μόνος αὐτὸς κυρίως τὴν ἔδωρον ἐναρμόσιον τοῦ Βισνοῦ καὶ ἔλαβε τὸ μιστὸ μέρος τῆς θεικῆς οὐσίας, ἡ Καϊκίη τὸ Βάρατα πού ἔλαβε τὸ τέταρτον, καὶ ἡ Σουμιτρά δύο τέκνα διδύμα τὰ Λάξμανα καὶ τὸ Σάτρονγνα πού ἔλαβον τὸ ἄλλο τέταρτον, ὥστε πού καὶ εἰς τὰ τέσσαρα τέκνα τοῦ Λασάραθας μὲτὰ ἐπέρασε ὀλόκληρος ὁ θεός. Ἀξήσαν καὶ τὰ τέσσαρα ἀγρία στολισμένα μὲ ὅλας τὲς χάρες καὶ ἦσαν ἡ χαρὰ τοῦ γέροντος βασιλέως. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ τέσσαρα τὸ Ράμα ἀγαποῦσε περισσύτερον καὶ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς του, καὶ τὸν ἐσέβονταν καὶ οἱ τρεῖς τοῦ ἀδελφοὶ γιὰ τὴν σοφίαν του, τὴν ἀρετὴν του καὶ τὴν ἀνδρείαν του. Καὶ ἓνα δεῖγμα λαμπρὸ τῆς ἀνδρείας του τὸ ἔδωκε, ὅταν ἐφθασε δεκάξι χρόνων, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως Γιάννακα, ὅπου εἶχαν συναχθῆ ὅλα τὰ πλέον ἀξία βασιλοπούλα ἀπὸ κάθε μέρος κόσμου, γιὰ νὰ δοκιμάσουν νὰ τεντώσουν ἓνα θεῖον δοξάρι πού ὅποιος ἤθελε δυνηθῆ νὰ τὸ τεντώσῃ θὰ ἐπαίρνε γυναῖκα τὸν τὴν ὠραιώτατον Σιτά, θυγατέρα τοῦ βασιλέως. Ἀφοῦ ὅλοι τοῦ κακοῦ ἐδοκίμασαν, ἐπρόβαλε καὶ ὁ Ράμας καὶ μὲ μεγάλη εὐκολία ἐτέντωσε καὶ ἐστάσισε μάλιστα μὲ τρομερὸν κρότον τὸ δυνατὸ δοξάρι, καὶ παίρνοντας τὴν ὀμορφὴν Σιτὰ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Αἰθία, ὅπου τὸν ἐδέχθησαν μὲ μεγάλας χάρες. Ὁ πατέρας του τότε, βλέποντας πού εἶχε φθάσῃ πλέον σὲ βαθυὰ γενεὰ καὶ ὁ Ράμας ἦταν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἐλπίδα ὅλων τῶν λαῶν του, ἀποφάσισε νὰ τὸν κηρύξῃ διάδοχον τοῦ θρόνου. Ὁ λαὸς ἐδέχθη μὲ μεγάλην ἀγαλλίασιν αὐτὴν τὴν ἐπίδοσιν καὶ ἄρχισε νὰ στολιζέται ἡ χώρα καὶ νὰ ἐργεταὶ λαδὸς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη γιὰ νὰ εὐ-

ρεθῇ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς. Παντοῦ ἐβασίλευε ἡ χαρὰ καὶ ὅλοι ἐβάλλαν τὲς ἀρετὰς τοῦ Ράμα, ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς ἦταν ἀνήσυχος γιὰτὶ τὲς ἄλλες ἐβλεπε τρομερὰ δεινὰ, πού τὸν ἐκόβαν τὸν ὕπνον, καὶ οἱ δεινερὸκρίταις τοῦ τοῦ ἐπρομάντευαν δυστυχίαν. Ἐνα φοβερὸν κρῖμα ἐβάραινε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ δυστυχισμένος. Καὶ ἡ συμφορὰ τὸν ἤδρε. Μία ἀπὸ τὲς δούλες τῆς Καϊκίης, ἡ Μανθάρρα, πού ἤλθε μαζί τῆς ἀπὸ τὸ πατρικὸν σπιτὶ καὶ ἔτρεφε μέγα μῖσος ἐναντίον τοῦ Ράμα, βλέποντας ψηλὰ ἀπὸ τὸ παλάτι τὲς ἐτοιμασίας πού ἐγένονταν εἰς τὴν χώρα, ἐρώτησε καὶ ἔμαθε πού ὁ Ράμας εἶχε κηρυχθῆ ἀπὸ τὸ βασιλεῖα διάδοχος τοῦ θρόνου καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἴδιαν ἡμέραν ἐμελλε νὰ γίνῃ ἡ τελετὴ. Ἀναψὲ ἀπὸ θυμὸ ἀκούοντάς τέτοιαν εἶδησιν, καὶ ἔτρεψε ἀμέσως νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Καϊκίην πού ἐκαίτοτον ἀκόμη ἐς τὴν κλίνην τῆς. Ἄλλ' αὐτὴ πού ἀγαποῦσε τὸ Ράμα καὶ ἐσέβονταν τὴν βασιλισσάν Καουσάλια τὴν μητέρα του, ἐχάρηκε εἰς αὐτὸ τὸ ἀκουσμά καὶ ἐβγάλε ἓνα ἀπὸ τὰ χρυσὰ τῆς στολίδαν καὶ τῆς τὸ ἐχάρισε γιὰ ἀνταμοιβὴ τῆς καλῆς εἰδήσεως. Ὅμως ἡ Μανθάρρα μὲ μεγάλη πανουργίαν καὶ τέχνην ἐκατόρθωσε ἀγάλι γάλι νὰ τῆς ἐφυπνίσῃ τὴν ζηλοτυπία καὶ νὰ τὴν καταπέσῃ πού ἂν ὁ Ράμας ἀνέβαινε εἰς τὸ θρόνον τοῦ πατέρα του, ὁ Βάρατας τὸ τέκνον τῆς θὰ τοῦ ἦταν πάντα δούλος καὶ αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του, καὶ ἴσως θὰ ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ καὶ τὴν ζωὴν καὶ τέλος τὴν ἐσυμβούλεψε, ἂν ἀγαποῦσε τὸν υἱὸν τῆς, νὰ κάμῃ νὰ γίνῃ αὐτὸς διάδοχος τοῦ θρόνου καὶ ὄχι ὁ Ράμας. Ἐπέισθη ἡ Καϊκίη καὶ ὠργίσθη μάλιστα ἐναντίον τοῦ βασιλέως γιὰ τὸ κακὸ πού ἐμελλε νὰ κάμῃ εἰς τὸ παιδί τῆς, πού ἦταν τότε μακρὺ ἀπὸ τὴν Αἰθία εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, καὶ ὅπως ἡ δούλα τῆς ἔλεγε, ἐπίτηδες ὁ βασιλεὺς εἶχε κάμῃ νὰ μακρυνῇ ἀπὸ τὴν χώρα γιὰ νὰ μὴ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν χειροτονίαν τοῦ Ράμα. Ἀλλὰ πῶς θὰ δυνηθῶν νὰ ἐμποδίσουν αὐτὴ τὴν χειροτονίαν ἐνῷ ὄχι μόνον ὁ βασιλεὺς τὴν ἐπιθυμοῦσε, ἀλλὰ καὶ ἦταν καὶ ὁ θερμώτατος πόθος ὅλου τοῦ λαοῦ, πού ἀνυπόμονος εἶχε ἐβῆ εἰς τοὺς δρόμους τῆς Αἰθίας πρὶν γάρῃ ἡ μέρα καὶ εἶχε περιζώσῃ τὸ παλάτι γιὰ νὰ ἰδῇ τὸν ἀγαπημένο του Ράμα· Ἡ Μανθάρρα, πάντα φευρετικὴ εἰς τὸ κακὸ, ἐθυμίζε τῆς Καϊκίης πού ὁ βασιλεὺς μίαν φορὰ πού εἶχε πληγωθῆ σχεδὸν θανάσιμα εἰς τὸν πόλεμον καὶ οἱ φροντίδες καὶ ἡ ἀγάπη τῆς Καϊκίης τοῦ ἔσωσαν τὴν ζωὴν, ὅλος ἔρωτα γιὰ τὴν πίστὴν τοῦ γυναικῆ, τὴν ἐπαρακαλοῦσε, ὅταν ἐγκατερεύθηκε, νὰ τοῦ ζητήσῃ δύο δῶρα ὅποια ἤθελε, καὶ αὐτὸς ἤθελε πρόθυμα τῆς τὰ δώσῃ· ἀλλ' αὐτὴ ἀποκρίνοτον πού τῆς εἶναι ἀρκετὸ δῶρον ἡ ἀγάπη του, καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ὠρκίσθη μὲ φριχτὸν ὄρκον πού ἤθελε τῆς δώσῃ τὰ δύο δῶρα εἰς ὅποιον καιρὸν ἤθελε αὐτὴ τὰ ζητήσῃ. Τώρα λοιπὸν ἦταν καιρὸς νὰ ζητηθῶν τὰ δῶρα, τὸ ἓνα νὰ κάμῃ διάδοχον τοῦ θρόνου τὸν Βάρατα τὸ τέκνον τῆς Καϊκίης, τὸ δεύτερον νὰ ἐξορίσῃ τὸ Ράμα εἰς τὰ δάση γιὰ δεκατέσσαρους χρόνους ὡς νὰ τὸν λησμονήσῃ ὁ λαός. Ἀρεσε τῆς Καϊκίης καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τὸ δύστυχο βασιλεῖα, ἐθυμίζοντάς του τὸν ὄρκον του, τὰ δύο δῶρα. Ἐτρόμαξε αὐτὸς εἰς τέτοιον ἀκουσμά καὶ μὲ κάθε τρόπο, ἀλλὰ τοῦ κάκου ἐπάσχισε νὰ καταπέσῃ τὴν ζηλοτυπὴν Καϊκίην νὰ παραιτήσῃ τέτοιαν ἰδέαν καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ

ὅ,τι ἄλλο ἤθελε, καὶ τὴ ζωὴ του ἀκόμη. Σὺν ἀστραπῇ ἐκινολογήθη αὐτὴ ἢ εἰδῆσι καὶ μὲ μῖσος ἔκαμε νὰ πάθουν ὅλες οἱ χαρῆς καὶ οἱ ἐτοιμασίες καὶ ἐπροξένησε μεγάλη θλίψη καὶ σύγχυσι εἰς τὸ λαόν. Ὁ βασιλεὺς εἶχε σχεδὸν χάσῃ τὰ λογικά του καὶ μ' ὅλο πού τὸν ὑποχρέωνε ὁ φριχτὸς ὄρκος του δὲν εἶχε καρδιά νὰ διατάξῃ τὴν ἐξορία τοῦ πλέον ἀγαπημένου τέκνου του, τοῦ Ῥάμα πού ἦταν τὸ στήριγμά του καὶ ἡ χαρὰ του, καὶ ν' ἀνταμείψῃ σὲ τέτοιον τρόπο τὴν τόσας ἀρετές του. Ἀλλὰ ὁ Ῥάμας, πού μόνος εἶχε μείνῃ ἀτάραχος σὲ τόση θλίψη, ἀποφάσισε νὰ πάγῃ θεληματικὰ εἰς τὴν ἐξορία γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἐπίσκοπος ὁ πατέρας του, καὶ μὲ ὄλην τὴν ἀντίστασι πού τοῦ ἔκαμν οἱ ἄλλοι δύο ἀδελφοὶ του, οἱ ἄρχοντες, ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ ἴδιος, ἀποχαίρετῃσεν τὴν πικρὴ μητέρα του, τὸν πατέρα του, τοὺς ἀδελφούς του καὶ τοὺς ἄλλους ὄλους, ἐντύθηκε ἀσκητικὰ φορέματα, καὶ συνωδευμένος μόνον ἀπὸ τὴ Σιτὰ τὴ γυναϊκά του, καὶ ἀπὸ τὸν μικρότερον ἀδελφόν του τὸν Λάξμανα, ἔφυγε εἰς τὰ δάση. Ὅλος ὁ λαὸς τὸν ἀκολούθησε ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα εἰς μᾶκρος πολὺ, ἐπειτα τὸν ἀποχαίρετῃσεν μὲ μεγαλότατη θλίψη καὶ ἔφυγε πάλιν εἰς τὴν Αἰόδια. Κ' ἐκεῖ, ἐνῶ πρὶν ἀντηχοῦσαν χαρῆς καὶ τραγούδια, ἐκασίλευε ἡ θλίψη καὶ ἀντηχοῦσε τὸ κλάυμα. Καὶ ὁ πικρὸς βασιλεὺς κλεισμένος εἰς τὸ παλάτι του μαζὶ μὲ τὴ βασίλισσα Κουσαλία, τὴ θλιμμένη μητέρα του Ῥάμα, ὀλονυχτίς ἔκλαιε ἀγρυπνῶς τὴν ἐξορία τοῦ ἀγαπημένου τέκνου του, ἕως πού ἀπὸ τὸν πόνον ἀπέθανε.

I

Ὅταν ὁ ξακουστός Ῥάμας ἐκίνησε πρὸς τὰ δάση τὸν μικρότερον ἀδελφόν του, ἔπεσε τότε σὲ δυστυχία ὁ εὐτυχημένος βασιλεὺς Δασάραθας. Γιὰ τὴν ἐξορία τοῦ Ῥάμα καὶ τοῦ Λάξμανα, μαύρη κατὰγνια ἐσκίεπεσε τὴν ὄψι τοῦ βασιλέα, πού εἶν' ὁμοίος τοῦ Ἰνδρα¹, ὡς τὸν ἥλιο πού 'ς τὸν οὐρανὸ σκοτεινιάζει. Τὴν ἔχτη ἡμέρα κλαίοντας πάντα τὸ Ῥάμα

¹ Μὲ τὸ ξακουστός μεταφράζεται τὸ manja-gardula τοῦ πρωτοτύπου πού σημαίνει τίγρι τῶν ἀνθρώπων ἄλλὰ ἡ λέξι τίγρις εἰς τὰ σύνθετα, καθὼς ἐδῶ, εἶνε ἕνας τρόπος τῆς γλώσσας γιὰ νὰ ἐκφράσῃ ὅ,τι ἔσοχο, ὡς νὰ εἴλεγε πῶτος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ Ἰνδοὶ μεταχειρίζονται καὶ ἄλλες λέξεις εἰς τὸν ἴδιον τρόπο, καθὼς sin'ha λεοντάρι, καὶ σχεδὸν πάντοτε ὁ βασιλεὺς κράζεται nara-sin'ha λεοντάρι τῶν ἀνδρῶν, συγγὰ καὶ nara-gardula, kunjara ἔλεφαντας, v.shabha ταῦρος καὶ vyāghra πού σημαίνει καὶ αὐτὸ τίγρι.

² Dagaratha εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ γέροντα βασιλέα, λέξι σύνθετη (daga-ratha) πού ὡς ἐπίθετο σημαίνει ἐκείνου πού ἔχει δέκα ζυγαίρια.

³ Ἰνδρας ὁ πλέον συμπληρωτικὸς θεὸς τῶν Ἰνδοῦν. Εἰς τοὺς Βεδικούς ὕμνους φάλλονται συχνότατα τὰ κατορθώματά του, καὶ ἔμεινε πάντοτε ἀγαπητὸς εἰς τὴν τάξι τῶν πολεμιστῶν καὶ ὅταν ἀκόμη ὕστερα πού ἡ τάξι τῶν βραχμάνων καὶ τὸ θρησκευτικὸν σύστημα μὲ τὴν τριάδα τοῦ Βραχμᾶ Βισνὸς καὶ Σίβα ὑπερίσχυσε, τοῦ ἀφαιροῦσε τὸ βασιλεῖο τοῦ οὐρανοῦ. Παράσταται ὁ Ἰνδρας ἀνθρώπος λευκὸς καθήμενος ἐπάνω εἰς ἕναν ἔλεφάντα καὶ κρατῶντας εἰς τὸ δεξιὸν χέρι τὸ ἀστραποπέλεκτι καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸ ἕνα δοξάρι.

αὐτὸς ὁ ἠλοδόξαστος, ἐνῶ ἦταν ἀγρυπνῶς τὸ μεσανύχτι, ἐνθυμήθη ἕνα μεγάλο κρῖμα του. Καὶ ἐνθυμούμενος ἔφυγε πρὸς τὴ βασίλισσα Κουσαλία καὶ τοῦτα εἶπε. Ἄν ἦσαι ἐξυπνη Κουσαλία¹, ἀκούσε προσεχτικὴ τὰ λόγια μου. Ὅταν ὁ ἀνθρώπος, ὁ γλυκεῖά μου, κἀνῆ μίαν πράξι καλὴ ἢ κακὴ, ἀφευχτα ἀπολαβαίνει τὸν καρπὸ τῆς πού ὁ καιρὸς φέρνει 'ς τὸ διάβα του. Ὅποιος εἰς τὴν ἀρχὴ τῶν ἔργων του δὲν μετράει τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ τους, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρετὴ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν κακία, ἄφρονος κράζεται ἀπὸ τοὺς σοφούς· καθὼς ἐάν ἀπαρτῶντας ἕνα δάσος ἄμικρις ἤθελεν ἔμβῃ εἰς ἕνα δάσος παλάσσις², θωρῶντας τὰ ἄνθη τους ὅλος πόθο γιὰ τὸν καρπὸ, θά ἔμεινε γελασμένος εἰς τὴν ὥρα τοῦ καρποῦ. Ἐγὼ παράτησα τὸ δάσος τῶν ἄμικρι καὶ ἐμβήκα 'ς τὸ δάσος τῶν παλάσσιων, ἐπάρθη ὁ νοῦς μου καὶ ἐξόρισα τὸ Ῥάμα καὶ τόρα μυρολόγηά ὁ κακὸν ὄνομας. Ὡ Κουσαλία, νὸς ἕνα μίαν φορά 'ς τὸ δοξάρι παραξίσι, 'ς τῆς νεώτης μου τὴν ξεινοικισιὰ περήφανος νὰ σαίτεῦμα εἰς τὸ ἀκουσμα ἐνός ἤχου³, ἔχω κάμη ἕνα κρῖμα. Καὶ αὐτὸ πού μ' εὗρηκε εἶναι καρπὸς τοῦ κκαῦ πού ἔκαμα, ὅπως τοῦ φαρμακιοῦ πού περάσῃ 'ς τὰ σπλάγνα τὸ πάρωρο τέλος τῆς ζωῆς. Ὅπως ἕνας ἀνήξερος ἤθελε καταπιεῖ φαρμάκι, παρῶμοι ἀνήξερος καὶ ἐγὼ μίαν φορά ἔχω κάμη ἕνα κρῖμα. Ἀβγαλτη κόρη τότε, ὁ βασιλισσα, ἤσουν ἐσύ, ἐγὼ ἤμουν βασιλόπουλο, καὶ ἤλθαν οἱ μῆνες τῆς βροχῆς⁴ νὰ εὐφράνουν τὴν ψυχὴ μου. Ὅταν ὁ ἥλιος ἐπῆρε τῆς γῆς κάθε ὄροσιὰ καὶ τὴν ἐφρυξε, ἔφυγε κινῶντας κατὰ τὸ βορειὸν πρὸς τὰ μέρη πού κατοικοῦν οἱ πεθικμένοι. Τότε ἐφάνηκαν πυκνὰ σύγνεφα πού ἐσκίεπζαν ὅλα τὰ μέρη τ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ χαρὰ ἐφτερούριζαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ γερανοί, χῆνες καὶ παγῶνια. Ὅρμητικὲς νεροσυρμῆς ἐκαταβῆκαν κυλῶντας θοὰ τὰ νερά τους καὶ ἐπλημμυροῦσαν, ὅταν ἐφάνηκαν τὰ σύγνεφα. Ἡ γῆ ἐχόρτασε ἀπὸ τὰ πλήθια νερά τῆς βροχῆς

¹ Κουσαλία εἶναι ἡ βασίλισσα ἢ πρώτη ἀπὸ τῆς γυναϊκῆς τοῦ Δασάραθα καὶ μητέρα τοῦ Ῥάμα.

² Ἡ amra κάνει νοστιμώτατους καρπούς καὶ οἱ βοτανικοὶ τὴν γνωρίζουν μὲ τὸ ὄνομα Mangifera indica, ἐνῶ ὁ καρπὸς τῆς palāca δὲν εἶναι διόλου καλὸς καὶ μόνον τὰ λαμπρά της κόκκινα ἄνθη εἶναι ὀρειάτατα εἰς τὴν Εὐρώπῃ τὴν ὀνομάζουν Butea frondosa.

³ Μία ἀπὸ τῆς μεγαλύτερες δόξες ἐνός ἐπίδειξου σκοπευτῆ ἦταν νὰ βίχνη τὴν σαίττα του καὶ νὰ πιτυχαίη τὸ ἀγρίμι μαντεύοντας τὸν τόπον ὅπου αὐτὸ εὕρισκοντο ἀπὸ τὸ κίνημα ἐνός κλαριοῦ, ἢ ἀπὸ τὸν ἤχο τῆς φωνῆς του, καθὼς ἐδῶ.

⁴ Εἶναι γνωστὸ πού οἱ βροχῆς εἰς τῆς Ἰνδίας συμβαίνουν εἰς προσδιορισμένους καιροὺς τοῦ χρόνου καὶ εἶναι πραγματικῶς εὐφραντικῆς εἰς τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλάζουν διὰ μίαν τὴν ὄψι τῆς γῆς πού ἐνῶ πρὶν εἰδείχοντο ξερὰ καὶ γυμνὰ ἀπὸ κάθε χορτάρια εἰς ὀλίγους μέραις παρουσιάζεται ντυμένη ἕνα βαθὺ πράσινο χορτάρια καὶ ὅλα τὰ φυτὰ λαβαίνουν νέα ζωὴ καὶ τὰ ζωὰ ἀναγαλλιάζουν.

καὶ ἔλαμψε ντυμένη τὸ πράσινο χορτάρια μὲ κόκκυγες¹ καὶ παγῶνια ὀλόχαρα. Τέτοιον καιρὸν ἐγὼ, ὁ καλὴ μου, ζωσμένος δυὸ φαρέτρες, καὶ τὸ δοξάρι 'ς τὸ χέρι, ἐκίνησα κατὰ τὸ ποτάμι Σαραιῶν. Μαθημένος 'ς τὸ δοξάρι ἐφθασα εἰς τὴν ἐρημὴ ἄκρη τοῦ ποταμοῦ μὲ πόθο νὰ βίξω τὴ σαίττα μου εἰς τὸ ἀκουσμα ἐνός ἤχου. Ἐκεῖ πού ἐρχονται τὴ νύχτα διψασμένα τ' ἀγρίμι ἀπὸ τὰ δάση νὰ ποτισθῶν ἐσταμάτησα, 'ς τὴ μοναξιά καὶ 'ς τὸ σκοτάδι, μὲ τὸ τόξο τεντωμένο. Κ' ἐφθασα ἐκεῖ γιὰ νὰ πληγώσω ἢ βουβάλι ἀγριο πού νὰ ἴθῃ 'ς τὴν ἀκροποταμιά, ἢ ἐλέφαντα ἢ καὶ ἄλλο ἀγρίμι, γρικῶντας μόνον τὸ σάλαγο. Ὅταν ἀκούω, χωρὶς νὰ βλέπουν τὰ μάτια μου, τὸν ἤχο μῆς στάμνας πού ἐγίνομίσε, καὶ ἐμοιάζε μὲ τὸ βρουγητὸ τοῦ ἐλέφαντα. Τότε θέτοντας εἰς τὸ δοξάρι μίαν φτερωτὴ καὶ κορτερὴ σαίττα, ἡ μείρα μου μ' ἐτύφλωσε καὶ τὴν ἐρριζα εὐθὺς κατ' αὐτὸν τὸν ἤχο. Καὶ ὅταν ἐπέταξε ἡ σαίττα καὶ ἐπλήγωσε, ἀκούω τότε — Ὡαίμὲ μ' ἐσκότωσαν! — μίαν φωνὴ θλιφτικὴ νὰ λέη μὲ ἀνθρώπινη λαλιά. — Γιατί νὰ σκίττέψουν ἕνα ἀσκητῆ² ὡς ἐμὲ; ποῖος σκληρὸς φρονῆς ἐρριξε 'ς ἐμὲ τὴ σαίττα του; Ἐμὲ πού νύχτα ἤλθα γιὰ νερό εἰς τὸ ἐρημο ποτάμι τίνος σαίττειά μ' ἐπλήγωσε; τίνος ἐδῶ ἔκαμα κακὸ; Αὐτὴ ἡ σαίττα, θανατόνοντας τὸ τέκνο του, ἐπλήγωσε καὶ τὴ καρδιά τοῦ γέροντα ἀσκητῆ, δυστυχισμένου καὶ τυφλοῦ πού μὲς τὰ δάση μ' ἀγριους καρπούς τρέφεται. Μίαν τέτοιαν ἀκέρη πρᾶξι, πού κακὸ μόνον φέρνει μαζὶ τῆς, ποῖος σοφὸς ἤθελε τὴ στοχασθῆ καλὴ; σὺν ὁ μαθητῆς νὰ εἶχε σκοτώσῃ τὸ διδάσκαλο³. Δὲν κλαίω ὅμως τόσο πού γάνω τὴ ζωὴ μου, ὅσο κλαίω τὴ μητέρα μου καὶ τὸν πατέρα μου, τυφλοὺς καὶ γέροντες. Αὐτοὶ οἱ δυὸ τυφλοὶ καὶ γέροι, πού γιὰ πολὺν καιρὸν ἐγὼ τοὺς ἔτρεφα, πῶς θά κάμουν νὰ ζήσουν δυστυχισμένοι καὶ ἔρμιο ὅταν ἐγὼ πεθάνω; Ποῖος σκληρόκαρδος ἤλθε καὶ μὲ μίαν μόνη σαίττειά ἐσκότωσε ἐμὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς δυὸ πού μὲ καρπούς βίξες καὶ χορτάρια ἐζούσαμε οἱ θλιμμένοι;

[Ἔπεται συνέχεια]

¹ Μὲ τὴ λέξι κόκκυγας μεταφράζεται ὁ caranga πού εἰς τὴ φυσικὴ ἱστορία ὀνομάζεται Cuculus melanoleucus.

² Πολλῆς καὶ διάφορες ἦταν ἡ τάξι τῶν ἀσκητῶν εἰς τῆς Ἰνδίας, καὶ εἶναι ἀκόμη καὶ σήμερα καὶ συγγὰ κάνουν μίαν ἄσκησι ὑπερβολικὰ σκληρῆ.

³ Μεγάλου σέβας καὶ ὑπακοῆ εἰς τοὺς διδάσκαλους εἶχαν οἱ Ἰνδοί, καὶ ὑπάρχοντο πολλὰ ἐπεισόδια εἰς τὰ ποιήματά τους πού ἔχουν ἀντικείμενον τὴν ὑπακοῆ τοῦ μαθητῆ εἰς τὸν διδάσκαλο καὶ εἶναι ἀληθινὰ περιέργα.

ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΙΑ

Ἄχ! εἶλα κεῖ στὸ μακρινὸ καὶ ἐρημικὸ λαγκαδι Ὅπουν' ἢ μέρα πι' ὀμορφῆ καὶ πιὸ γλυκὸ τὸ βράδυ, Ὅπου τὸ λούζον ρεματιῆς καὶ γύρω γύρ' ἀνθίζου Ροδοδαφνοῦλες χαρωπῆς καὶ λιγαριῆς μυρίζου, Πού ἀγεράκια ὀλόδροσα παντοτινὰ φυσοῦνε Καὶ τὰ πουλάκια ὀλόχαρα πετοῦν καὶ κελαϊδοῦνε·

Παιδιὰ τρελὰ τῆς ἐρημιᾶς, τοῦ ἔρωτα κοπέλια, Νὰ ζοῦμε πάντα μὲ φιλιά, μὲ χαιδία καὶ μὲ γέλια, Ἐγὼ θύακι ἐρημικὸ, παρθένο δὺ ἀγριοκρίνο, Νὰ μοῦ σκορπίξῃς μυροδιά, δροσοῦλα νὰ σοῦ δίνω, Ἐσύ δαφνοῦλα φουντωτὴ μὲ φύλλα μυρισμένα Κ' ἐγὼ πουλι νὰ τραγουδοῦ παντοτινὰ γιὰ σένα.

Ξέρω σπιλιῆς στὴ λαγκαδιὰ, κρυφῆς μεριῆς στὰ δάση Πού τὸ λιοπύρι μέσα κεῖ ποτὲ νὰ μὴ μᾶς φτάσῃ. Καὶ κεῖ πού μέσα στὶς ἰτιῆς μίαν βροσὴ κρυφοτρέχει Σῶχο πλεγμένη μίαν φωλιά π' ὅμοια πουλι δὲν ἔχει; Μὲ φτέρες καὶ μυροτόκλαδα π' ὀλόγυρα κλαρόνει Κι' ὀλόευωδη μ' ἀγράμπελν τὴν ἀνοσθεφανόνει.

Καὶ πέρα στὴν ἀκρολιμνιά, ξανθούλ' ἀγαπημένη, Μὲ τὸ πανάκι ὀλόνοιχτο βαρκούλα μᾶς προσμένει Π' ἀνάμεσα στὰ νούφαρα καὶ μὲ τοὺς κύκνους πλάι Θὰ ἴθῃς καὶ ἐκείνη στὰ νερά, σὺν κύκνος, νὰ γλυστράη Ὅταν μὲ τὰσπρο παίζοντας πανάκι τῆς τ' ἀγέρι Πέρα, σ' ὄχτις μαγευτικῆς, τὸ ταῖρι μᾶς θὰ φέρη.

Ἐκεῖ πού φράξα θεώρατα καὶ γέρικα πλατάνια Καὶ λεῦκες ἀργυροφύλλες πού φτάνουν στὰ οὐράνια Ἐξοῦνε θόλους πράσινους καὶ τ' ἀκρογιάλ' ἰσκιάζουν, Πῶρχονται τ' ἀγριοδάμαλα καὶ ξεμεισημεριάζουν, — Μὴ τ' ἀγοικῆς καὶ σκιάζεσαι! Γιατί καὶ αὐτὰ, στοχάσου, Μπορεῖ νὰ μὴ μ'ερόσους μ'προσὸτὰ στὴν ὀμορφιά σου;

Ἐκεῖ πού καὶ ὅταν δὲ φυσᾷ ὀλότελας ἀγέρι Εἶνε σὺν ἀνοιξῆς αὐγὴ γλυκὴ τὸ μεσημέρι, Ἐκεῖ πού ὅλα ὀλόχλωρα καὶ ἀμάραντα τριγύρω Βαστοῦνε τοῦ Μαγιαπριλοῦ ἀστεῖρευτο τὸ μῦρο, Ἐκεῖ πού μὲς στὴν ἀπειρη καὶ τρισάβη γαλήνη Μόνον γλυκὸ παράπονο κανέν' ἀπόδὸν χύνει.

Καὶ πέρα στὰ πιὸ ἀπόμερα τῆς λίμνης ἀκρογιάλια Ὅπου νεράιδες βγαίνουνε μ' ὀλόξανθα κεφάλια Καὶ λούζουνε μεσ' στοὺς ἀφρούς τ' ἀφρόπλαστα κορμιά τους Καὶ τ' ἀγεράκια τὰ τρελὰ μένου βουβά μπροστὰ τους — Ἄχ! εἶλα, ἐσένα σὺν ἰδοῦν βουδῆς αὐτῆς νὰ μείνουν Καὶ νὰ σὲ πάρουν γιὰ κυρὰ καὶ σκλάβες σου νὰ γίνουν!

Κι' ὅλες νὰ τρέξουν γύρω σου ποιά πρώτη νὰ σοῦ βάνη Τὸ πιὸ ἡλιοπεριχίχτο ἀπὸ ἀφρούς στεφάνι, Ποιὰ νὰ σκορπάη πιὸ λευκὰ κρινάκια νὰ πατήσῃς, Ποιὰ νὰ ἀπαλὰ ῥοδόφυλλα νὰ στρώσῃ ν' ἀκουμπήσῃς Καὶ ποιά ὅταν μεσ' στὰ χαιδία μου θὰ κλείς τὰ βλέφαρά σου Μὲ πιὸ γλυκὸ ῥοδόσταμα νὰ βραῖνη τὰ ὄνειρά σου...

Κι' ἂν ἴδωες θάνατος σκλήροος καὶ μᾶς εὐρὴ μίαν μέρα, Μαζὶ ἄς μᾶς εἶρη καὶ τοὺς δυὸ στὴν ἐρημιὰ κεῖ πέρα Καὶ κεῖ πού θενὰ γύρουμε, ξανθούλα, νεκρομένοι, Δεμένοι μὲ στεγνὸ φιλι καὶ σφίχταγκαλιασμένοι Μόνον ἢ Αὐγούλ' ἀπάνου μᾶς ἄς χύν' ἄθῶα δακρόκια Καὶ γύρ' ἄς μᾶς μοιρολογοῦν τρελλὰ χελιδονάκια.

Καὶ κεῖ πού θὰ μᾶς θάψουνε, ἀγκαλιασμένους πάλι, Στὸ κῶμα πού θὰ σδύσουνε τὰπάρθενά σου κάλλη Ὅσ' ἄνθια θὰ φυτρώνουνε καὶ ὄσ' ἀγρια ῥόδ' ἀνοθοῦνε Σὺν τὴν ἀγάπη μᾶς γλυκὰ καὶ ἄγνᾳ ἄς μοσκοδόλουνε Καὶ οἱ ψυχῆς μᾶς ἄς γενοῦν τρυγόνι' ἀγαπημένα Νὰ τριγυροῦν στὶς ἐρημιῆς αἰώνια ταριασμένα!

ΜΙΚΡΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΜΕΓΑΛΕΙΑ

Ἐν τῷ δημοσιονομικῷ βίῳ τῶν πολιτισμένων λαῶν συντελεῖται κατ' αὐτὰς δρᾶσις συνεπαγομένη σπουδαιότατα μὲν, πρὸ πολλοῦ δὲ προοραθέντα ἐπακολουθήματα. Ἐννοοῦμεν τὴν πτώσιν τῆς ἀξίας τοῦ ἀργύρου.

Αἱ ἀφορμαὶ ταύτης πηγάζουσιν ἐκ ποικιλωτάτων οικονομικῶν συμβεβηκότων· τὸ κυριώτατον ὅμως τὸ ἐπενεγκόν τὴν ὀριστικήν πτώσιν ἢ τὴν ὑπεραυξήσασα παραγωγὴ τοῦ εὐγενούς τούτου μετάλλου. Ὁ ἀργυρος κατέστη νῦν τόσον εὐθηνός, ὥστε οὐδὲ πόρρωθεν καλύπτει τὴν ἀξίαν, ἣτις τῷ ἀποδίδεται εἰς τὰ κυκλοφοροῦντα ἀργυρὰ νομίσματα. Εἶνε πεσοῦσα μεγαλειότης μὲ ὅλας τὰς τύχας, ἃς συνεπάγεται ἡ παροδικότης τῶν γηίνων καὶ προβλέπει ἡ πείρα, ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν.

*

Παρὰ τοῖς Ἀλχημισταῖς ἔφερε τὸ μέταλλον τοῦτο τὰ ὠραία ὀνόματα Diana καὶ Luna ἢτοι Ἄρτεμις καὶ Σελήνη. Ἦτο τὸ σύμβολον τῆς ἀγνότητος καὶ τὸ περιβάλλον συνήθως πρὸς τὴν Θεομήτορα· διὰ τοῦτο ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἀγία Ἄννα, μήτηρ τῆς Παρθένου, θεωρεῖται προστάτρια τῶν ἀργυρουργείων καὶ πρὸς αὐτὴν προσεύχεται ὁ μεταλλουργός, ὅταν ἐμπιστεύεται τὴν ζωὴν του εἰς τοὺς σκοτεινοὺς θόλους, ἐξ ὧν ἐξορύσσει τὸ μέταλλον τοῦτο.

*

Ἡ ἀξία τοῦ ἀργύρου ἦτο γνωστὴ καὶ ἐξετιμάτο λίαν εἰς τοὺς παλαιότατους ἤδη χρόνους. Ἐκ χωρίου τῆς Γενέσεως μανθάνομεν, ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀβραὰμ εἶχεν ἤδη εἰσαχθῆ ὁ ἀργυρος ὡς ἀνταλλακτικὴ ἀξία εἰς τὰς ἀγοροπωλησίας. Ὁ Ὅμηρος τὸν μνημονεῖ ὡς ὕλην πρὸς κατασκευὴν κοσμημάτων καὶ περικόσμησιν τῶν ὅπλων. Οἱ τόποι ἐν οἷς εὐρίσκειτο ἦσαν τότε ἡ Βαβυλῶν, ἡ Ἀρμενία καὶ ἡ Ἰθνηρικὴ χερσόνησος. Καθ' ἃ δὲ ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, ὁ ἀργυρος ἐκμαίετο συνήθως ἐν τῆς χώρας τῶν Σουδῶν καὶ Σκυθῶν. Βραδύτερον ἐχορήγει ἡ Ἰσπανία εἰς τὴν κυρίαρχον τοῦ κόσμου Ῥώμην τὸν ἀναγκαιοῦντα αὐτῇ ἀργυρον τὸν λίαν τιμώμενον τότε. Περὶ τοῦ σημερινοῦ Γουαδαλκιβέρου ἔλεγον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτι αἱ πηγαὶ του ἀναβρῦουσιν ἐξ ἀργυρῶν βράχων. Εἰς τοὺς πολέμους του τοὺς ἀπορροφήσαντας κολοσιαῖα ποσὰ ἐξήντησεν ὁ Ἀννίβας διὰ παντός τρόπου δυνατοῦ αὐτῷ τὸν ἀργυροῦν πλοῦτον τῆς Ἰσπανίας. Μολαταῦτα εὗρον μετ' αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι τοιαῦτα ποσὰ ἀκόμη, ὥστε ἐξήρκεσαν ἐπὶ αἰῶνα δι' αὐτούς. Εἰς τὰ ὄρυχεα τῆς Νέας Καρχηδόνος ἦσαν ἀδιακόπως ἀπησχολημένοι 40,000 ἄνθρωπων, ὅπως φέρωσιν εἰς φῶς τὸ εὐγενὲς τοῦτο μέταλ-

λον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐπταλόρου, ἔνθα ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ σπατάλη εἶχον φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον.

Καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Λαύριον ἐχορήγει καὶ χορηγεῖ ποσὰ τινα ἀργύρου, ἀνεπαίσθητα ἐν τούτοις ἐν σχέσει πρὸς τὴν παγκόσμιον παραγωγὴν τοῦ μετάλλου. P

Ἡ ΛΑΪΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΕΣΤΙΑΣ," ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ

Ὅσοι τῶν τακτικῶν ἀγοραστῶν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ λαμβάνουν τὸ φύλλον, δύνανται σήμερον κάλλιστα νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ δωρεάν ἐπὶ τῇ βάζει τῆς ἐν τῇ α' σελίδι εἰδοποιήσεως. Ἄλλως ἂς ἀγοράζουσιν τὸ φυλλάδιον ἀντὶ 20 λεπτῶν ἀπὸ τὰ κίοςκια τῶν Πλατειῶν καὶ ἀπὸ τὰ Βιβλιοπωλεῖα Κασδόνη καὶ Πολιτάκη. Δεχόμεθα καὶ ἐξαμήνουσ συνδρομὰς παρ' ὧσων δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν τὰ φυλλάδια ἐπὶ καλοῦ χάρτου ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς.

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά, Εἰδηθείς.

Ὁ Διαγωνισμὸς ὁ προκηρυχθεὶς πρὸς κατάληψιν τῆς ἑδρας τῆς Ἀρχαιολογίας παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ, φαίνεται ματαιωθείς, παραιτηθέντων τῶν περισσοτέρων κριτῶν. Ἐνέργειαι καταβάλλονται ὅπως διορισθῇ ἐκ νέου ὁ ἀπολυθεὶς καθηγητὴς κ. Οἰκονόμου. Ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος ἀρχεταὶ ἐκδιδόμενον κατὰ φυλλάδιον ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Π. Ζαννοῦδάκη τὸ ἐν ἐπιφυλλίδι τῆς «Ἐστίας» δημοσιευθὲν ἀθηναϊκὸν μυθιστόρημα τοῦ κ. Γ. Κονδύλακη (Βαρδῆ Γύπαρη) «Οἱ Ἄθλιοι τῶν Ἀθηνῶν». Ἡ ἐκδοσις κοσμεῖται ὑπὸ πολλῶν καὶ ὠραίων εἰκόνων ἐλλήνων καλλιτεχνῶν, τοῦ Λύτρα, τοῦ Βολωνάκη, τοῦ Ἀννίνου, τοῦ Ροῦλοῦ, τοῦ Γερμανιῶ, τοῦ Μαθιοπούλου κτλ. ἐκτελεσθεισῶν φωτοστιγμογραφικῶς παρὰ τῷ κ. Γρουνδμάν. Νέα θεατρικὰ ἔργα παρεστάθησαν κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας: Ἡ Στριγγλα, δρᾶμα εἰς πράξεις τέσσαρας ὑπὸ Ν. Ἀντωνοπούλου, εἰς τὸ θέατρον Τσόχα. Τὴν Στριγγλαν ὑπεδῆθη ἡ Κα Χέλμη, εἰδικὴ πλέον εἰς τοὺς τερατώδεις ῥόλους, διεκρίθη δὲ ἐπίσης καὶ ἡ μικρὰ Ἄρτεμις Παντοπούλου, θυγάτηρ τοῦ διακεκριμένου κωμικοῦ. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου ὑπῆρξε καλῆ. Ἡ «Σκλάβια» δρᾶμα εἰς πράξεις τρεῖς τοῦ κ. Περραιφίδου, τοῦ συγγραφέως τῆς «Γυλφίως» εἰς τὸν Παράδεισον. Εἰς τὸ δρᾶμα τοῦτο, τὸ ὅποσον ἔσπεψε λαμπροτάτη ἐπιτυχία, διακρίνεται ὡς Σκλάβια ἡ κυρία Ἄρτεμισία Ζάμπου. Ἡ Πενθερὰ κωμειδύλιον τρίπρακτον, διασκευασθὲν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Γιολδάκη, εἰς τὸ Ἀθηναῖον, ἐπίσης μετ' ἐπιτυχίας παρασταθὲν ἐπανεληλυμμένως. «Στὴν Ἰτιά ἀπὸ κάτω» δραματικὸν εἰδύλλιον εἰς πράξεις 4, ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου, εἰς τοῦ Τσόχα. Περὶ τοῦ ἔρ-

γου τούτου, (τὸ ὅποσον ἐκτὸς τῆς ἀπὸ σκηνης ἐπιτυχίας ἔχει καὶ φιλόλογικὴν ἀξίαν) θὰ γράψωμεν ἐν ἑτάσει εἰς τὸ προσεχές. — Γαμβρός ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς, κωμωδία τρίπρακτος τῶν κ. κ. Ι. Ν. Λάσκαρη καὶ Μ. Γιαννομάκη, εἰς τὸ Ἀθηναῖον ἐπιτυχία μετρία. — Τὸ πρῶτον πῦρ, κωμειδύλλιον τρίπρακτον ὑπὸ τῶν κ. κ. Μ. Λάμπρου καὶ Α. Ἀστέρη, εἰς τοῦ Τσόχα ἀποτυχία θερμωδῆς.

Ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἐξακολουθοῦν. Τὸ σταφιδικὸν ζήτημα συνεζητήθη διὰ μακρῶν. Ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ τελειώνει τὴν ἐργασίαν τῆς, μεθ' ἧς ἀρχεταὶ ἡ γενικὴ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Ὁ ἐν Πάτραις τρικοῦπικὸς θὰ ἐκθέσῃ τὴν ὑποψήφιστά του κ. Χ. Τρικοῦπη κατὰ τὴν προσεχῆ ἐπαναληπτικὴν ἐκλογὴν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Β. Καρακάλου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκλογὴ ἤκουσθη. Ὁ κ. Χ. Τρικοῦπης διατρίβει ἤδη εἰς τὰ λουτρά τοῦ Μάριενβαδ.

Εἰς θέσιν «Πανί» πλησίον τῶν Τραχυνῶν, εὐρέθησαν κατ' αὐτὰς ἐν καταστάσει ἀποσυνθέσεως τὰ πτώματα δύο νέων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Ἐρευνῆς γενομένης, ἀπεδείχθη ὅτι ἦσαν ὁ Χ. Ταρβακόπουλος δημοδιδάσκαλος εἰκοσαετῆς καὶ ἡ πρώτη του ἐξαδέλφη Βάσω Κ. δεκαεπταετῆς, οἱ ὅποιοι πρὸ μηνὸς εἶχον γίνει ἀφαντοί. Ὁ νέος ἐπιυροδόγησε κατὰ τῆς ἐξαδέλφης του, τὴν ὅποιαν ἠγάπα ἐρμάνως καὶ ζηλοτύπως, ἠτύχτηνος δὲ κατόπι πλησίον τῆς.

Ἡ ληστοςυμμορία Τσουλιῆ κατεστράφη, φονευθέντος ὑπὸ τῶν ἀποσπασμάτων ἐν Ταραῖτα, παρὰ τὴν Λαμῖαν τοῦ ἀρχηγοῦ μετὰ δύο συντρόφων του. Τὸ καταρῦγον τοῦ διαδόχου ληστού ἐπρόδωσε κάποιος Καλαμάτας.

Ἐπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἡ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν χειρογράφων εἰς τὸν Β' Διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφήν Διηγήματος λήγει τῇ 15 Ἰουλίου. Οἱ δοτὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ 21ον φυλλάδιον.

κ. Ι. Κ. Ἐντ' αὐθ. Δύνασθε νὰ ἐγγραφῆτε συνδρομητῆς εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐστία», ἀποστέλλον τὸ ὑπόλοιπον. Ἐγομεν εἰς πίστωσιν σας ὄρ. 8.— Παρθένου, Οὐτισταῖον. Θὰ δημοσιευθῇ, ἀλλ' ἄργότερα. — κ. Φ. Ν. Κ. Κων/πολιν. Οἱ στίχοι σας, μολοντοὶ ἀρχεταὶ καλοὶ, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δημοσιευθοῦν. Εἰς τὴν ἐρώτησίν σας δυνάμεθα νὰ σας ἀπαντήσωμεν ὅτι ἐκ τῶν ζωντων ποιητῶν ὁ γνωστότερος ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον εἶνε ὁ Γεώργιος Σουρῆς. — Περσεῖα, Κἀΐρον. Πολὺ καλόν, ἀλλὰ δέν το δημοσιεύομεν δι' ἄλλους λόγους. — κ. Ἄρ. Γ. Χ. Πειραιῶ. Τριμήνουσ συνδρομὰς δὲν δεχόμεθα. Θὰ μας στείλετε ἀκόμη 2 δραχμὰς διὰ συνδρομὴν ἐξαμήνου, τουλάχιστον. Εἰ δὲ μὴ, εἰδοποιήσατέ μας νὰ σας ἐπιστρέψωμεν τὰ χρήματά σας. — κ. Π. Β. Κέρκυραν. Καρδία πεθαμένη. — κ. Γ. Α. Γ. Κέρκυραν. Ἄτεγοι ἀκόμη οἱ στίχοι σας δέν στεροῦνται ὅμως πάσης ἀξίας. — κ. Η. Μαρ. Δρανίτσαν. Δέν ἐλάβαμεν τοιοῦτον τι. — κ. Δμτ. Παρθένιον. Ἐπανεληφθῆ ἡ ἀποστολῆ. Ἀλλὰ τὶ βιβλίον προτιμᾶτε: Τῆς νεωτέρας φιλολογίας; — Στέφανον. Ἐντ' αὐθ. Ἀκατάλληλον, δυστυχῶς. Τὰ κοινὰ θέματα ἀπαιτοῦν τουλάχιστον πρωτότυπον διατύπωσιν. — Ἀλυκῶνα, Βῶλον. Δέν το ἐγκρίνομεν. — κ. Θ. Ζ. Νάυπλιον. Διὰ τὸν Σηκουῶναν ἀφετε νὰ γράψουν οἱ γάλλοι. — κ. Ι. Ν. Β. Θήραν. Φυλλ. 4ον ἐξηγληθῆ, 31ον δὲν ἐξεδόθη, ὁ τόμος τελειώνει μετ' τὸ 30ον. Τὰ λοιπὰ στέλλονται. — Ἰβικον, Ἐντ' αὐθ. Ἄχαρις ἡ διατύπωσις ὁλωσδιόλου καὶ φαίνεται ὁ κύριος τῆς στιγμοποιίας. — κ. Ε. Α. Α. Πύργον. Ἡ μόνη του ἀρετὴ εἶνε ἡ συντομία. — κ. Κ. Α. Βῶλον. Δέν ἔχετε βιβλία τόρα ἀνάγκην ἀπαντήσεως. — Τζάκ, Ἐντ' αὐθ. Καλὸν δι' ἐφημερίδα. — Παραγυδέα, Ἐντ' αὐθ. Μίμησις τοῦ Ὄρφανου ἀτυχῆς. — κ. Α. Γερ. Κων/πολιν. Ἐληφθῆσαν, εὐχαριστοῦμεν. Σᾶς γράφομεν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1895—877.